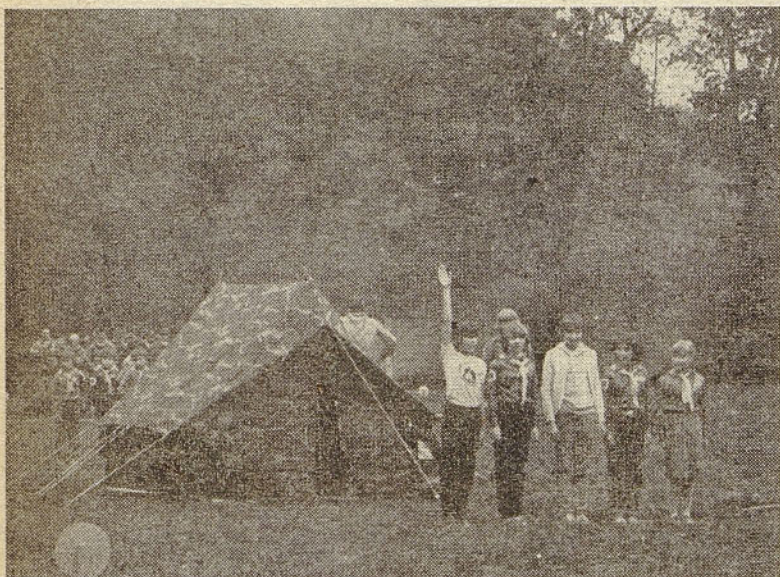

... Moč je v našem mladem rodu, ki je pridobitve revolucije rade volje sprejel za svoje in ki ve, da ima za seboj daljše obdobje dela in življenja v svobodi in miru kot katerikoli prejšnji rod na teh tleh.

Mlad

Mladi Hrastničani so letošnji dan mladosti praznovali na svojevrsten način. Namesto tradicionalnega telovadnega nastopa so nam prikazali svojo usposobljenost v SLO in DS.

DELOVNA USPEŠNOST IN NAGRAJEVANJE

DELOVNA USPEŠNOST V POVEZAVI S PRODUKTIVNOSTJO, EKONOMIČNOSTJO IN RENTABILNOSTJO V ZDRUŽENEM DELU

V naši družbeni praksi se že dalj časa razpravlja o problemu ekonomičnosti, rentabilnosti in produktivnosti. S temi ekonomskimi pojmi operira veliko ljudi, vendar na žalost z mnogo nedorečenosti. V zvezi s tem smo tudi priča velikim prizadevanjem za čim uspešnejše uveljavljanje delitev sredstev za osebne dohodke po vloženem delu in rezultatih dela. Družbeni dokumenti, skupaj z zakonom o združenem delu, nas zavezujejo, da v praksi čimprej napravimo kakovostni premik in vzpodbudimo vse delavce v združenem delu k večji produktivnosti in s tem v zvezi, k gospodarnjšemu delu na vseh področjih.

Po tem kratkem uvodu bi prešli k problemom uspešnosti na delovnem mestu in s tem po-

vezane delitve sredstev za osebne dohodke v TOZD. Predvsem si moramo biti na jasnem, da so sedanja družbena prizadevanja za doseganje dejanskih rezultatov dela, v povezavi z uravnavanjem našega načina življenja, usmerjeni k neprestanemu iskanju in ob enem izpopolnjevanju boljših in spodbudnejših rešitev za delitev sredstev za osebne dohodke v združenem delu. Predvsem se tu sklicujemo na materialne oblike spodbujanja k uspešnejšemu delu, kar je to moramo priznati, najpomembnejša oblika, vendar samo takrat, kadar je v aдекватni povezavi z drugimi oblikami. Le te so najrazličnejše in tudi njihov vpliv je večji ali manjši, so pa tako pomembne, da je vredno, da jih tu naštejemo:

1. Popolnost v organiziranosti dela v povezavi s sredstvi za delo in predmeti dela, seveda ob najpomembnejšem t. j. človeku samem.

2. Vzpodbujanje raziskovalne dejavnosti in povezava le-te z organizirano proizvodnjo v združenem delu.

3. Medsebojni odnosi.

4. Ustrezna ekonomska politika v povezavi družbenopolitično stabilnostjo.

Poleg teh so še drugi elementi vzpodbujanja, ki pa po mojem mnenju pridejo do veljave šele ob ustrezni in predvsem optimalni povezavi zgoraj naštetih. Pred nas se postavlja problem uravnilovke, ki je prisotna na vseh nivojih, ki pa je obenem tudi rak rana našim prizadevanjem za čimboljše rezultate dela. Kaj pogojuje uravnilovko? Naslednje oblike so najpomembnejše:

1. Neprimerna urejenost delovnih nalog in s tem količinska in kakovostna obremenitev delavcev v predpisanem delavniku.

2. Vrednotenje delovnih nalog, ki je v razkoraku z njihovo dejansko sestavljenostjo.

3. Izenačevanje osebnih dohodkov za neenako delo.

Vse to je nujno potrebno odpraviti, da bo potem problem uravnilovke rešen oz. zmanjšan na najmanjšo možno mero. Zavedati se moramo, da je osnova za pravično delitev osebnih dohodkov in važen element za vzpodbujanje delavca v okviru njegovih zmožnosti, ustvarjen dohodek in delavčev prispevek k njemu. Naš pogled mora biti usmerjen na količino, kakovost in predvsem gospodarnost opravljenih delovnih nalog.

Ljudje se predvsem radi ustavljajo pri količini dela, ki pa v nobenem primeru ne more predstavljati najvažnejšega faktorja. Najpogostejše je le dokaz naše nesposobnosti za iskanje optimalnih rešitev pri organizaciji dela in delovnih opravil. Vsi ti zgoraj naštetih faktorji v pravilni medsebojni povezavi predstavljajo delovno uspešnost zaposlenih v združenem delu. Imam pa tri ravni za ugotavljanje delovne uspešnosti in sicer:

1. Kolektivno za TOZD.

2. Skupinsko za posamezne organizacijske enote ali tehnološko povezane skupine delavcev.

3. Posamezno za vsakega delavca posebej.

Pri tem se uspešnost poslovanja delavcev TOZD in DO kaže v izpolnjenih ciljih, katere smo si zastavili z letnimi plani. Najvažnejše kazalce kolektivne delovne uspešnosti predstavljamo s podatki, ki nam bodo potem služili za ugotavljanje delovnega prispevka delavcev. Ti kazalci so:

— dohodek na delavca

— dohodek v primerjavi s povprečno uporabljenimi sredstvi

— čisti dohodek na delavca

— akumulacija v primerjavi z dohodkom

— akumulacija v primerjavi s čistim dohodkom

— akumulacija v primerjavi s povprečno uporabljenimi sredstvi

— osebni dohodek iz sredstev za skupno porabo na delavca

— čisti osebni dohodek na delavca

Seveda pa moramo te kazalce primerjati z istimi v sorodnih podjetjih in šele potem se nam predstavijo v pravi vrednosti.

Objektivno nemogoče je včasih za vsakega delavca posebej določiti najpotrebnejše pogoje za doseganje delovne uspešnosti. V takih primerih morajo veljati skupinska merila, kjer se bodo posamezniki nujno podredili večini, kajti v drugačnih primerih bodo zavestno izločeni. Pomembna prvina posamičnega ugotavljanja uspešnosti je ustrezen obseg dela, pri katerem je najpomembnejši element, čas. S tem bomo vsaj približno enakomerno opredelili delovne naloge in primerno enakomerno obremenili delavca v določenem delovnem času. To je najuspešnejše pri administrativnih in strokovnih. Nazadnje se mora nekaj povedati o metodah za ugotavljanje delovne uspešnosti, kajti le s tem se s področja teoretičnega opredeljevanja problema postavimo na področje vsakodnevne prakse. Dve metodi sta najvažnejši:

1. Količinsko merjenje, ki je opredeljeno matematično natančno.

2. Kakovostno merjenje, ki pa mora biti ustrezno oziroma skladno.

Količinsko merjenje je v bistvu merjenje rezultatov dela in njihovo primerjanje s planskimi predvidevanji. Na ta način pridobljeni rezultati dela prednjačijo in so tudi najpomembnejši. Ti rezultati so dejanski rezultat dela posameznih delavcev in delovnih skupin. Pri tem običajno mislimo na normo. Vsak normativ mora biti opredeljen količinsko in kakovostno seveda v povezavi s stroški. Sele tako jasno vidimo, kakšen je bil dejanski prispevek delavcev. Danes smo v razvitih državah priča opuščanju posamičnih norm in prevladovanju skupinske norme (zvezdasto delo). Pri nas je zato še potrebno da preteče določen čas.

Kakovostno merjenje dela pa je ocenjevanje rezultatov dela z nekim vnaprej predvidenim stanjem. To je primerno tam, kjer ni mogoče meriti prispevke delavcev v posamičnih primerih. Na žalost se je ta metoda izrodila in je postala le sredstvo za splošno povečevanje osebnih dohodkov. Delež posameznih delavcev, ki pač delajo boljše ali slabše se skriva za skupinskimi dosežki. Priča smo tudi temu, da pri takšnem merjenju uspešnosti dela pogosto prihaja do lažne solidarnosti s slabšimi delavci.

Zato je zelo pomembno oprejanje delavcev TOZD in DO kaže deliti vlogo in delovna opravila v izpolnjenih ciljih, katere smo si zastavili z letnimi plani. Najvažnejše kazalce kolektivne delovne uspešnosti predstavljamo s podatki, ki nam bodo potem služili za ugotavljanje delovnega prispevka delavcev. Ti kazalci so:

— dohodek na delavca

— dohodek v primerjavi s povprečno uporabljenimi sredstvi

— čisti dohodek na delavca

— akumulacija v primerjavi z dohodkom

— akumulacija v primerjavi s čistim dohodkom

— akumulacija v primerjavi s povprečno uporabljenimi sredstvi

— osebni dohodek iz sredstev za skupno porabo na delavca

— čisti osebni dohodek na delavca

Seveda pa moramo te kazalce primerjati z istimi v sorodnih podjetjih in šele potem se nam predstavijo v pravi vrednosti.

Gojmir Steh

Za napredek, svobodo in srečo

Z neomajnim zaupanjem v moč ljudskih množic in z nenehnim uveljavljanjem njihove ustvarjalnosti so že med narodnoosvobodilnim bojem in ljudsko revolucijo čvrsto pognale korenine bogate samoupravne pobude, ki je bila v najtežjih trenutkih socialistične graditve domovine in njene mednarodne osamosvojitve na temeljih enakopravnosti in sodelovanja najučinkovitejše orožje zoper vse poskuse, da bi bodisi z etatičističnih, birokratskih in liberalističnih, ali pa centralističnih, unitarističnih oziroma nacionalističnih pozicij kdorkoli od zunaj ali od znotraj krojil usodo našim ljudem.

Na čelu tega boja so bili z mislijo in dejanjem vedno komunisti, kakršna sta bila tovariša Tito in Kardelj, ki sta se globoko zavedala, da brez ustvarjalne vloge množic ni socializma in resnične svobode. Bila sta vseskozi prepričana, da more biti boj za svobodo in enakopravnost znotraj enega naroda uspešen le tedaj, kadar je povezan z vsemi naprednimi prizadevanji v svetu. Zato sta osvobodilnim težnjam in idealom enakopravnosti in mirnega sožitja med narodi razdejala svojo ustvarjalno energijo. Bila sta med utemeljitelji načel in politike neuvrčenosti ter enakopravnih odnosov med narodi in državami sveta.

Tovariši in tovarišice!

Revolucionarno izročilo Tita, Kardelja in vseh tistih komunistov, ki so bili v prvih vrstah boja v najbolj prelomnih časih družbene revolucionarne preobrazbe, je dragoceno prav zato, ker sta njuna misel in delo izhajala iz konkretnih odnosov v družbi in ker sta iz naše praktične izkušnje znala pokazati izhodi iz številnih zaostrenih protislovij in kriz sodobnega sveta.

Kadar zapuste zgodovinsko prizorišče takšni ljudje, revolucionarji, kakršna sta bila tovariša Tito in Kardelj, katerim življenje in delo je namenjeno osvoboditvi in ustvarjalni vlogi ljudskih množic, se zavemo, da je bilo njihovo obdobje čas nenehnega napredovanja, uspehov in blaginje. To je bilo obdobje trdega revolucionarnega boja, v katerem so bili ustvarjeni resnično veliki dosežki in humane vrednote, ker je bil nosilec tega boja naš delovni človek, s katerim skupaj in za katerega sta vse življenje delala in ustvarjala oba velikana naše revolucije.

Ta resnica nas bo, skupno z zgodovinsko miselno in praktično dediščino, ki sta nam jo zapustila, trajno vodila, da se bomo še bolj vztrajno, z resnično komunistično odločenostjo bojevali za nadaljevanje, poti, po kateri smo ponosno stopali z njima in prodirali v vedno nova prostranstva človekove svobode ter njegovega materialnega in duhovnega razvoja. Ostalim bomo zvesti in dostojni dediči njunega revolucionarnega dela in dela celotne generacije revolucionarjev, ki se je neizbrisno zapisala v zgodovino boja naših narodov in vsega človeštva za napredek, svobodo in srečo.

Iz referata predsednika CK ZKS RS

Franceta Popita

HANOVERSKI SEJEM 1982

Hannoverski sejem 1982 je nudil tisto, kar sicer tradicionalno pričakujemo od te velike mednarodne razstave. Na ogromnem prostoru, ki obsega 23 velikih paviljonov in še dodatne odprte razstavne površine, je bilo mogoče videti vse, kar je novega na različnih področjih človekove dejavnosti.

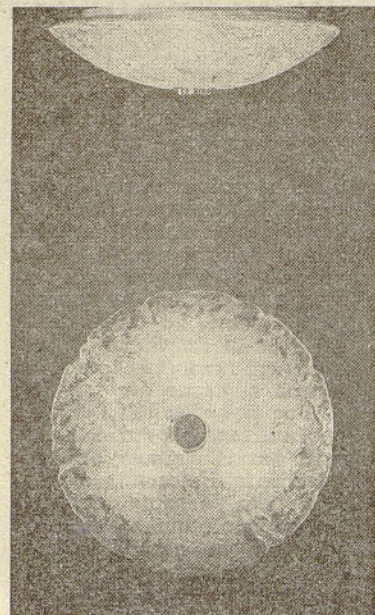
Področje razsvetljave je bilo kot običajno v paviljonih 9 in 10. Tu je tako imenovana Weltlichtschau (svetovna razstava luči) in temu primerna sta izbor in obseg področja svetil. Mimorede povedano srečamo tu kot razstavljalce vse naše večje zapadne kupce. Posebej velja tu

omeniti R. Zimmermann, ki zastopa po velikosti in opremljenosti razstavnega paviljona, pa ne nazadnje tudi po številu poslovnih obiskovalcev. Očitno je, da firma dobro posluje in ob tem ni odveč zadovoljstvo, da je naš največji inozemski kupec. Tudi drugi naši kupci so tu dostojno predstavljeni, čeprav nekateri (naprimer Lindner, Popp) ne poudarjajo steklenih svetil, ker imajo druge programe, ki v obsegu njihovega poslovanja pomenijo več (na primer Lindner — direktna razsvetljava). Prav tako je pri nekaterih naših kupcih opazno stagniranje v oblikah asortimana, ki ga izdelujemo za

njih (na primer H Honsel, Huxstadt). Zanimivo pa je, da je firma Honsel tudi sama opazila pomanjkanje sodelovanja na področju oblikovanja in želijo od nas osnutke novih izdelkov.

Ob pregledu celotnega razstavnega prostora proizvajalcev razsvetljave lahko ugotovimo, da vodilno vlogo na področju razvoja svetil igrajo tista podjetja, ki so znala združiti načrtovanje steklenih delov in armatur kot tudi poslovno politiko pod enim imenom. To sta na primer firmi Limburg in Putzler. Na njih nas je opozoril celo naš kupec, Zimmermann, čeprav je njegov program bolj tehnično usmerjen in manj »steklen«. S posredovanjem firme Zimmermann smo tudi dobili kataloge obeh omenjenih firm, kar je drugače za nas skoraj nemogoče.

Glavna značilnost proizvajalcev Limburga in Putzlerja ni v neki ekstravagantni izvedbi steklenih delov in armatur; kot rdeča nit se v njihovem asortimanu prepletajo programi svetil, to se pravi stensko, stropno, namizno, pa tudi talno svetilo v določeni obliki in izvedbi. Tako je na primer najnovejša Putzlerjeva serija »Optima« zasnovana na enostavnem krogličnem desenu in obliki, ki skupaj s programom svetil tvori zanimivo in svežo celoto. Firma Limburg je šla korak dalje in združila vse njihove že dogovorjene kriterije (program svetil, domiselno obliko itd.) še z enim novim: našla je kvalitetno rešitev za industrijsko izdelovanje »Aplik«. Njihova svetila št. 2992, 2993 itd. kažejo inteligenten pristop k poenostavitvi tipično ročnih izdelanih tehnik s tem, da efekti ostajajo v okviru kvalitativnih norm. Omenjena tehnologija je zanimiva za nas s tem, da točnega navodila seveda nimamo in bomo do

Aplika, ki ni izdelana po klasičnem postopku; izdelek Limburga

rezultatov prišli šele s poizkušanjem.

Hannoverski sejem je za obiskovalce vedno neke vrste izpraševanje vesti. V našem primeru se lahko vprašamo, kdaj bomo uspeli združiti načrtovanje, proizvodnjo in prodajo svetil. Vprašanje je pomembno za nas, saj razvoju na tem področju lahko sledimo le, če bomo imeli urejene omenjene organizacijske osnove. Slediti razvoju pa pomeni biti zanimiv na tržišču in ustvarjati ustrezen dohodek. To zadnje je naša prvenstvena naloga in njej morajo biti podrejene kakršnekoli drugačne težnje.

Alojz Marcen

Iz dela samoupravnih organov

ODBOR ZA POSLOVNO POLITIKO

Odbor za poslovno politiko DO se je, dne 25. 5. 1982 sestal na 1. seji.

Na tej seji so obravnavali pristojnosti odbora, ki jih opredeljuje Statut delovne organizacije in Samoupravni sporazum o združitvi TOŽD v delovno organizacijo. Poleg tega pa so se dogovorili tudi o načinu dela v njihovem dve-letnem mandatnem obdobju.

Za tem je odbor obravnaval poročila o opravljenih službenih potovanjih. In sicer so obravnavali poročilo s službenega potovanja v Ried v Avstriji. Na službenem potovanju, ki so se udeležili inž. Aleksander Sivec, Ivan Grum in Ivan Teršek, so si ogledali mednarodni sejem gasilstva in ostalih tehničnih dosežkov. Razstavljena so bila najodobnejša gasilska vozila in orodje. Predstavljene so bile naprave okolja, potapljaška oprema, dihalne naprave, obrambni sistemi in sistem obveščanja. Razstavljena je bila tudi izpopolnjena oprema, ki jo ima tudi naše industrijsko gasilsko društvo in bomo z drobnimi spremembami lahko izboljšali lastnosti sedanje opreme.

Ker sta se tega potovanja udeležila tudi dva predstavnika gasilskega društva Hrastnik-Matica, in ker to društvo nima na voljo deviznih sredstev, je odbor odobril dvema udeležencema tega potovanja 3 dnevnicke zmanjšane za 30 %, katerih dinarsko protivrednost zagotovi gasilsko društvo Hrastnik-Matica.

Naslednje je bilo poročilo o službenem potovanju v Italijo, ki so ga opravili: inž. Anton Zagar, Albert Kapelar, Alojz Marcen in dipl. inž. Aleksej Us. Na tej službeni poti po Italiji so obiskali steklaro I.V.I.S.C. pri Milanu (ogled rabljenega 6 sekcijskega IS stroja), firmo IMI (dogovor o možnosti rekonstrukcije naših preš), firmo OOMI (ogled in možnosti nakupa stroja za lepljenje kelihov), Steklarno Roco Bormioli in sinovi (ogled izredno napredne steklarne in

pregled možnosti za tehnično sodelovanje s to steklaro), firmo Fratelli Francesconi v Bresci (rešitev reklamacije zadnje pošiljke in dogovori o nadaljnjih pošiljkah).

Tretje potovanje, ki so ga obravnavali pa je bil ogled Hannoverskega sejma. Sejem so si ogledali: inž. Janez Kavzar, inž. Ervin Predovnik, Marjanca Polzelnik, Anton Kobal, Albert Kapelar, inž. Karl Dragar, inž. Jože Guzaj, dipl. prav. Brane Milinovič, dipl. inž. Niko Kavšek, inž. Anton Zagar, Alojz Marcen in inž. Jože Tušar. Razdeljeni so bili v tri skupine.

Ker je o ogledu tega sejma že napisano v tej številki, vas o tem ne bomo posebej obveščali.

Zadnja skupina v sestavi: dipl. prav. Brane Milinovič, dipl. inž. Niko Kavšek, inž. Anton Zagar, in inž. Jože Tušar je zaradi zahteve firme Fischer, da se dokončno dogovore o prodaji treh naših izdelkov (kozarce Gin 0,03 dcl, arabski vrček in 1/8 kozarec), službeno potovanje podaljša za en dan. Zato so člani odbora za te udeležence odobrili še eno dnevnicco in nočnino.

Nato je sledil pregled prispele pošte. Odbor je po ogledu prošenj odobril:

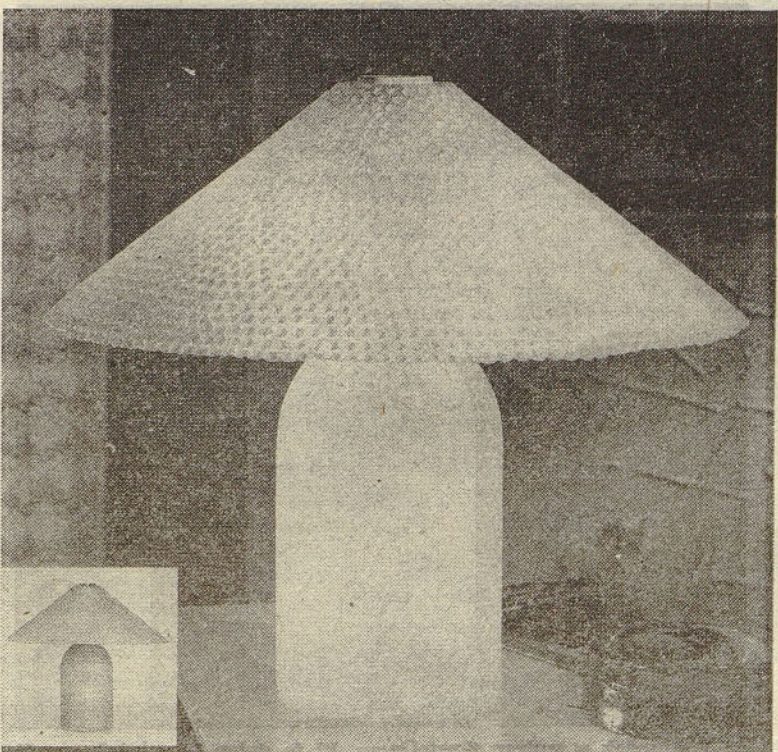
Gasilskemu društvu Šalek iz Titovega Velenja pri organizaciji medobčinskega gasilskega tekmovanja, nakup steklenih izdelkov slabše kvalitete po nižji ceni.

Maturantom CSS Zagorje ob Savi — kovinarski oddelek, kjer se šolajo tudi naši štipendisti, finančno pomoč za maturantski izlet.

Zaradi 15 % povišanja cen našim steklenim izdelkom, ki veljajo od 25. 3. 1982 dalje, so člani odbora na predlog komercialnega sektorja sprejeli sklep s katerim so našim trgovskim predstavnikom v SFRJ zmanjšali provizijo na 0,26 promile.

To je vse, kar je bilo obravnavano na tej seji.

Predsednik odbora
inž. Erno Sihur

Del novega programa »Optima« tovarne Putzler

Ura teče, nič ne reče...

Z NAŠIMI UPOKOJENCI O TEM IN ONEM

Ko prestopiš prvič prag tovarne in je pred tabo še celih 35, 40 let delovne dobe, ne razmišljaš o tem, kaj boš potem, ko ta leta minejo — mladost sedanjost ti tega ne dopuščata.

Potem ti tečejo dnevi, leta v obveznostih, napornem delu, ki ga opravljaš v delovni sredini. Včasih ti delovni odnosi dajejo vzpodbudo, včasih prinašajo razočaranja. To so lepi, so naporni dnevi, so dnevi, ko čutiš, da bi obrnil svet in dnevi, ko si preobremenjen, razočaran, potrt, ko ti nobena stvar ne gre prav od rok. Mine polovica teh delovnih let, počasi sestopiš proti koncu dobe, ki zavzema glavni del tvojega življenja. Bolezen, ki ob napornem delu še sama rada ponagaja, mučno odmika konec delovne dobe in naredi leta še daljša.

In potem vendarle konec. Upokojitev. Zaslužen počitek po vseh dolgih letih dela, vloženih naporih, prispevku za napredovanje in rast kolektiva. Oddahneš si. Zajameš sapo. Srečen si. Ali pa te stisne pri srcu, ker te je čas vendarle malce prehitel in se vprašaš: »Kaj sedaj?« Ko ti pristrčno stisnejo roko in cvetje v naročje, ko ti zaželiš dolga in zdrava leta, odhajaš in za teboj se vendarle zaprejo vrata. Drugi ostajajo za stroji, njihovo delo se nadaljuje in mogoče ti malce zavidajo »prostost«.

Dnevi se spremenijo. Loviš sama sebe, iščeš se in važno je, da v tem uspeš, da ti dnevi ne minejo, ne da bi jih uspel izkoristiti. Dnevom zasluženega pokoja je treba vlti novega življenja, volje, iznajdljivosti, pobude, tudi to je del zdravja. Pestovanje žalostnih in nesmiselnih bojazni, da je glavnina lepega minila, pustoši v človekovem srcu in mu uničuje voljo. Življenje je sestavljeno iz etap, vedno znova

nekaj začneš, vedno znova se pojavljaš na koncu tega ali onega. Toda, dokler lahko, je prav, da življenje obvladuješ, z lastno voljo ga prilagajaš sebi. Saj je vendarle to življenje tvoje in samo eno.

Tokrat smo za našo uredniško mizo povabili nekaj upokojencev in z njimi pokramljali. Zelo hitro in s polno pripravljenosti so se odzvali našemu vabilu, da smo bili v uredništvu kar prijetno presenečeni. Se posebno zato, ker je ponavadi za članke, ko sestavljaš številko Steklarja treba prositi, opominjati in biti skrajna zelo vztrajen, da zbereš material. V razgovoru smo z veseljem ugotovili, da tisti upokojenci, ki so v razgovoru sodelovali, polno živijo, da so aktivni, zaupali so nam svoja veselja, hobijske, pa tudi bolečine in grenke občutke. Kako pa je tekel naš klepet, lahko razberete iz tega zapisa.

ANICA PODLUNŠEK

Z velikim zanimanjem sem prebrala vaše vabilo za razgovor in kar ganjena sem bila, češ: »Pa le misem še pozabljena!«

Rodila sem se 11. februarja 1912. Kot uslužbenka sem delala v Steklarni Hrastnik, Rogaški Slatini in v Pančevu, nato pa od leta 1954 pa vse do upokojitve decembra 1967 v Steklarni Hrastnik. Nazadnje sem opravljala delo referenta za reklamacije in kontrolo faktur.

Ob odhodu v pokoj so me prevzemala mešana občutja, veselje in žalost obenem. Veselje, ker sem dopolnila polno dobo za upokojitev, žalost pa, ker sem se poslavljala od kolektiva, kjer sem preživela del svojega življenja. Težko je bilo slovo od sotovarišic in sotovarišev, s kateri-

mi sem delila dobro in zlo. Svoje delo sem opravljala z velikim veseljem in odgovornostjo in upam, da tudi v zadovoljstvo kolektiva.

Prva leta upokojitve sem še večkrat prišla v komercialo. Moji sotovariši so me vedno pristrčno sprejeli. Ob Novem letu si izmenjamo lepe želje po pošti.

Tudi Steklarja redno prejemam po pošti. To mi veliko pomeni. V Steklarju me zanima vse, najbolj pa prodaja stekla na domačem in tujem trgu, kajti, če je uspešna prodaja, bo tudi delavec lahko primerno nagradjen. Še vedno se me z lepimi pozdravi večkrat spominjajo referenti Kemija-Impex, Ljubljana, s katerimi sem vsako jutro govorila po telefonu, o prodanih izdelkih za izvoz. Letos so mi spet poslali zelo bogato opremljen kalendar in čestitke. Za to pozornost sem jim zelo hvaležna. Presrečna sem tudi, ko me tu in tam obišče sodelavka ali sodelavec na domu. Malo pokramljamo ob kavici in se spominjamo na lepe trenutke iz mojih delovnih let.

Ko sem ostala doma, sem bila zaželena pomoč moji hčerki. Takrat je bil vnuk star šele 6 mesecev. Moje delo se je zelo spremenilo. Kot vse današnje babice, tako sem tudi jaz skrbela za vnuka, ko hčerke ni bilo doma, pomagala sem pri gospodinjstvu itd. Kljub tej zaposlitvi sem našla popoldan čas tudi zase. Ukvarjam se z raznimi ročnimi deli, berem knjige, zvečer rešujem križanke, zanimivo je tudi listanje po albumu s slikami. Prej, ko sem bila še zaposlena, je bilo za vse to bolj malo časa. Prostih sobot takrat še ni bilo. Velikokrat sem morala delati še popoldan. Napisati je bilo potrebno vso dokumentacijo za natovorjene kamione, za izvoz.

Tako mi je tudi za čiščenje stanovanja preostala ponavadi le nedelja. Moji hobiji? Veliko jih nimam. Najbolj me veseli vožnja z avtobusom po naših krajih in tudi izven naše domovine. Spoznala sem veliko starih gradov, spomenikov iz NOB in še bi lahko naštevala. Zadovoljstvo in veselje najdem tudi v družbi, kjer prepevamo lepe narodne pesmi. Kdo me le povabi? Društvo upokojencev Rudnik Hrastnik me vedno obvesti o izletu, za kar sem jim hvaležna. Ob večerih gledava z možem televizijo, tako je človek na tekočem z dogajanjem doma in po svetu.

Kot upokojenka sem v splošnem zadovoljna. V krogu svojih najbližjih preživljava z možem jesen življenja kar lepo. Zadnje dve leti me tare bolezen, ki jo blažim z zdravili. Usoda nas vseh je pač enaka, kot pravi pregovor: »za soncem pride dež, po dežju vedno sonce, za mladostjo pa starost, po njej nikdar mladost.«

Naj še dodam, da povezave z delovno organizacijo skoraj ni. Mnenja sem, da bi lahko občasno organizirali srečanja, kot to storijo v marsikateri delovni organizaciji. Če bi se to uresničilo, bi bila večina upokojencev zelo zadovoljna in čutili bi, da le niso pozabljeni. Vsekakor pa želimo kolektivu tudi vnaprej še veliko delovnih uspehov.

JOŽE BEZGOVŠEK

rojen 29. 4. 1929:

V Steklarni sem začel delati leta 1945, kot odnašalec. Leta 1947 sem bil premeščen v brusilnico, nato sem bil v letih 1949—1951 v JLA. Po vnitvi sem začel obiskovati steklarsko šolo, ki je bila takrat v Hrastniku in si pridobil kvalifikacijo brusilca. To delo sem tudi opravljal vse do upokojitve, v zadnjih dveh letih pa sem po potrebi delal tudi kot vratar. Upokojil sem se februarja 1981.

Ob odhodu v pokoj so me prevzemali veseli občutki, saj sem vsa ta leta delal med ljudmi, s katerimi sem se dobro razumel, kar se je odrazilo tudi ob odhodu v pokoj, ko so me sodelavci večkrat prijetno presenetili. Vesel sem bil tudi zato, ker sem se več kot 32 let trudil, da bi delo, ki sem ga opravljal, opravil kvalitetno, dobro in s tem pripomogel k uspešnosti naše delovne organizacije. Vsa ta leta sem trdo delal in je odhod v pokoj tudi potrdilo, nagrada za opravljeno delo v vseh teh letih.

Kakšnih tesnejših stikov z delovno organizacijo nisem ohranil, razen v primerih, ko je treba opraviti kakšne formalnosti. Zato pa imam precej več stikov z bivšimi sodelavci, s katerimi se še na vsakdanjih opravkih mnogokrat srečam in takrat beseda steče tudi o naši delovni organizaciji.

Tudi glasilo Steklar redno prejemam. Najbolj me zanima rubrika o prihodu in odhodu delavcev, pa o uspehih in problemih proizvodnje, predvsem v TOZD 1 in podobno. Pravzaprav mi Steklar pomeni reden stik z delovno organizacijo, saj se preko njega seznanim z marsičem zanimivim. Vsebinsko bi bila večkrat lahko manj strokovna in bolj razumljiva navadnemu človeku, delavcu, kakršnih je v DO največ. Za zapisnike s sej imamo oglasne deske, zato bi želel več komentarjev o problemih iz proizvodnje, pa tudi kaj več o delu sindikata in samoupravnih organov.

Dnevi, ko sem v pokoju, niso bistveno drugačni od tistih, ko sem bil še redno zaposlen. Občasno honorarno delam na SGP, saj mi vsak dinar prav pride, ker

Anica Podlunšek z možem Gusteljom, ki je dolga leta delal v naši DO, upokojen pa je že od leta 1963.

moram s skromno pokojnino preživljati 3-člansko družino. Veliko več časa pa sedaj lahko posvetim delu na vrtu in gredicah. Gojim rože, ki mi pomenijo veliko veselje in za kar prej ni bilo nikoli dovolj časa. Večkrat se sedaj tudi oglašim pri sorodnikih in jim po potrebi pomagam pri raznih manjših opravilih. Tudi kakšno kulturno prireditev si grem ogledat, predvsem nastope pevskega zbora Svobode II. Trudim se, da ne bi zamudil nobene koncerta pevskih zborov, ki jih je v Hrastniku občutno premalo. Tudi za poslušanje narodno-zabavne glasbe se sedaj najde čas.

Kot upokojenec se kar dobro počutim, le zdravje mi tudi ponagaja. Sedaj že občutim posledice dolgoletnega dela stoje na prepihu, v hladni vodi itd, ki se kažejo v bolečinah v nogah in revmatizmu.

Glede na delo, ki sem ga opravljal, mislim, da je pokojnina prenizka, saj z njo komaj preživljam 3-člansko družino. Takšna pokojnina je kaj skromno plačilo za več kot trideset let trdega dela. Tudi za zdravstveno varstvo bi bilo treba še bolj poskrbeti in upokojencem posvečati več pozornosti.

Dobro bi bilo, če bi se upokojenci lahko večkrat sestali in se skupno s še aktivnimi člani delovne organizacije pogovorili. Zelen bi, da bi v poletnih mesecih za upokojence organizirali kakšno tovariško srečanje s piknikom, pa tudi kakšne izlete. Predlog imam tudi, da bi Steklarna Hrastnik za upokojence organizirala ogled grobnice tovariša Tita na Dedinje v Beogradu.

MARIJA KLAJN

rojena 31. 1. 1926

Upokojila sem se januarja 1981, zaposlena pa sem bila kot kontrolor gotovih izdelkov. Kakšna čustva so me prevzemala ob upokojitvi? Predvsem sladka zavest, da je sedaj konec tiste na petosti — doma hitro ponarediti, potem pa v tovarno in zopet tam hiteti, vedno in povsod hiteti. Tega je sedaj konec. Sedaj se bom lahko posvetila domu in v zmerenem tempu opravljala domača dela. Ne morem pa zanikati, da mi neke v notranjosti klijeva črv, kdo bo delal ramesto tebe? Zdelo se mi je, da bo to delo,

ki sem ga opravljala, ostalo nenarejeno, ko mene ne bo. Če človek toliko let opravlja eno in isto delo, se s tem delom že kar zraste, tako da sem imela občutek, da je to delo moje in moram to jaz narediti. Še posebno, ker sem vedela, da na tem delovnem mestu ljudi manjka. Pa še en občutek je bil prisoten, ko sem se namreč srečevala s sodelavkami in sodelavci, me je vedno znova prešinilo, ali se bom še kdaj videli? In potem še slovo od tovarne, da, tovarne! Trideset let sem prihajala vanjo, videla sem jo še čisto v predvojnem stanju, sedaj pa naenkrat ne bom več doživljala, kaj se v njej dogaja. Tudi to je dokaj grenak občutek.

Z delovno organizacijo sedaj nimam nobenih stikov, razen da vsak mesec prejmem Steklarja. Prejemam ga redno in ga preberem v celoti, bolj kot sem ga kdajkoli še v času svojega dela. Kar v redu je. Všeč mi je, da ima tudi mladina v njem svoj kotiček. Pogrešam pa več pisanja o nas, upokojencih. Zato zelo toplo pozdravljam idejo uredništva, da ste nas povabili na razgovor. Na ta način bomo le še kaj slišali eden o drugem, čeprav se več ne vidimo. To bi lahko postala stalna ali vsaj občasna rubrika v našem glasilu. Pred časom smo že imeli takšno rubriko, pogovor z enim od članov kolektiva. To rubriko pogrešam. Morda bi uvedli izmenične pogovore. Enkrat pogovor z zaposlenim, drugič z upokojencem.

Res je! Biti upokojen me pomeni biti brez obveznosti in dela, saj je tu dom in družina, ki terjajo svoj čas. Več reda je sedaj v hiši. Sicer pa meni dela nikdar ne zmanjka. Sivam, pletem in zelo rada imam tudi druga ročna dela. Imam tudi majhen vrt, ki ga zelo rada obdelujem. Tako gre delo, eno z drugim, nobenemu ne bi dala prednosti.

Zelo rad zahajam tudi v gledališče. Ko sem bila še zaposlena, si tega nisem mogla privoščiti, saj sem imela 3-izmensko delo. Sedaj pa sem si privoščila abonmajske karte, pa tudi izvenabonmajske prireditve si rada ogledam. Moji hobiji so ročna dela: gobelini, pletenje, kvačkanje, tudi razne prtičke rada delam. Včasih razmišljam, kako je naše življenje nepravilno urejeno. Ko sem še delala, je bilo več denarja in sem si lažje kupila material za ročno delo. Zmanjkalo pa je časa za izdelavo. Sedaj, ko imam časa več, pa ni denarja za material, saj je pokojnina skromna. V redu. Zlata svoboda, ura nič več ne kliče. Spat grem, kadar hočem, vstajam, kadar hočem, delam, kar se mi zljubi. To je ena, lepa stran. Druga stran je denar. Naše pokojnine so absolutno premajhne in nepošteno odmerjene. Zakaj mislim tako? Trideset let sem delala v tej tovarni in vseh trideset let se je tovarna gradila. Torej sem vsa ta leta od mojega osebnega dohodka prispevala za izgradnjo tovarne. Zato je bil moj osebni dohodek za toliko manjši in sedaj so mi po tem osebnem dohodku obračunali pokojnino. Za trideset let garanja mi je ob upokojitvi priznanih 3.714 din. To je žalostna številka, še posebno, če se spomnim na tiste čase, ko je bila tovarna v začetni izgradnji, ko smo delali skoraj pod milim

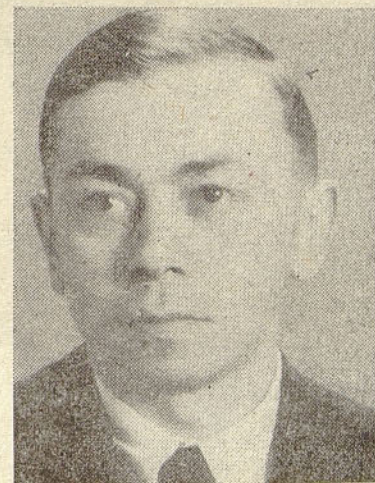
nebom. Pozimi mráz, sneg, led, poleti neznosna vročina in stalen prepih. Pokojnino občutim nekako tako, kot priznanje družbe za moje dolgoletno delo. Pravzaprav imam še srečo, da imam moža, ki prinese plačo, da lažje živiva. Kaj pa tiste, ki so samohranilke? Četudi je najnižja pokojnina 5.200 din, pri današnji draginji te žene prav »tanko piskajo«. Nič na boljšem niso tisti, kjer se žena, iz kakršnega koli razloga ni mogla zaposliti in sta sedaj odvisna le od moževe pokojnine. In zakaj je po mojem mnenju tako? Ker imajo tisti, ki ta nesrečni pokojninski zakon urejajo, zelo lepe plače, ali pa nekateri med njimi tudi že lepe pokojnine. Sicer vedo, da je življenje z malo denarja težko, vendar tega ne občutijo. Pa še nekaj je zelo, zelo boleče. Odnos do delavke — matere. Jaz imam le trideset let delovne dobe. Lahko bi imela celih petintrideset in še čez, če ne bi imela nič otrok. Tako pa sem dvakrat rodila in po vsakem otroku ostala tri leta doma. Moja mama nas je imela osem, pa se ni mogla razdeliti na osem delov, da bi nam vsam čuvala otroke, da bi me neprekinjeno delale. Tako sem na račun vzgoje in varstva otrok izgubila 6 let delovne dobe. Roditi in vzgajati otroke pa je po mojem prepričanju tudi večji, če ne največji prispevek družbi.

Vendar smo me žene, matere, za ta prispevek le kaznovane, namesto da bi bile nagrajene. Mislim na krajšo delovno dobo in zato nižjo pokojnino. Danes tudi nihče več ne naredi niti minute zastoj, razen vsa čast mladini. Mi pa smo naredili še in še udarniško, češ, da nam bo zato enkrat lepše. Danes je vse to pozabljeno. Danes so na vodilnih mestih že povsod mladi ljudje, ki pa ne vedo, ali nočejo vedeti za naš trud, tudi za njihovo lepše življenje. Mnogo se govori in piše o minulem delu, ne naredi pa se nič. Imam občutek, da so mi ob upokojitvi pač odmerili tisto skromno pokojnino in me pominili v kot: tolikšen je bil tvoj osebni dohodek in tolikšna je sedaj tvoja pokojnina. Da pa je dokaj velik del mojega osebnega dohodka tudi prostovoljno delo, vloženo v tovarni, to vedo vsi, vendar se nič ne ukrene. Še naši mladi sindikalni funkcionarji so pozabili na to.

Se pred letom, dvema, vsa leta nazaj, je bila navada, da je vsak član delovne organizacije ob upokojitvi šel tudi na preventivno letovanje. Sedaj so to ukinili. Vem, da se borimo za stabilizacijo, vendar tudi vem, da je kolektiv dostikrat v še težjem položaju, a se je denar vedno našel. Mladi pač pozabljajo, da smo mi še vedno povojna generacija, ki je prispevala za izgradnjo tovarne dosti več, kot stane deset dni letovanja. Zavedam se tudi, da nas je v preteklem letu odšlo zelo veliko v pokoj, ker se je ravno to leto priznala benifikacija ženam in če bi nas vse naenkrat poslali na letovanje, bi bil to zares velik izdelek. Imam pa predlog. Ni treba poslati vse naenkrat, ampak postopoma, vsako leto nekaj.

Razen Steklarja torej nimam nobene »javne« povezave z delovno organizacijo. Je pa neka tajna vez, ki me še vedno veže nanjo. Hotel, ali ne, v srcu še

vedno živim z njo. Predlog imam, da bi nam, upokojencem omogočili večjo povezanost z delovno organizacijo. Morda bi uvedli občasne obiske tovarne. Recimo enkrat na pet let. Seveda nas je upokojencev preveč, da bi mogli vsi naenkrat v tovarno, morda pa bi to omogočili zdaj eni, zdaj drugi skupini. Priznam, šele dobro leto sem doma, pa bi že kar rada zopet malo pokukala v tovarno, kaj se še tam dogaja. Mislim, da je še marsikateri mojega mišljenja.

IVAN RESTAR

rojen 9. 6. 1912, ob upokojitvi vodja prodajnega oddelka:

Upokojen sem bil leta 1968. Takrat sem bil sicer vesel, da sem se rešil vseh dolžnosti, odgovornosti in skrbi, ki jih je bilo pri mojem delu kar precej. Vendar pa mi je bilo pri srcu tudi zelo tesno, mislil sem si: »Danes si zadnji dan kot aktiven član delovne organizacije, kjer si delal 40 let, potem pa nikdar več.«

S Steklarno Hrastnik sem ohranil stike v tem smislu, da sem se zelo veliko pogovarjal s še aktivnimi člani, bodisi steklarji, ali drugimi delavci. Tema pogovorov je bila vedno, kako teče proizvodnja, kako tovarna posluje, kako je z osebnimi dohodki, kakšne težave se pojavljajo ipd.

Kot upokojenec imam vedno dosti dela, 10 let sem namreč že vdovec, tako da opravljam vsa gospodinjstva dela kar sam. Tudi vrtičkar sem, kar mi tudi vzame dosti časa. Zjutraj vstajam običajno ob 6. uri. Rad prebiram časopise, rešujem razne uganke, poslušam radio, gledam televizijo. Skoraj vsak dan grem v Hrastnik, čutim potrebo po razgovoru. Tako tečejo dnevi moje upokojitve. Če bi se lahko »upokojenec« smatral kot poklic, bi bil to zelo lep poklic, le dolga praksa je potrebna zanj — 35 oz. 40 let.

Redno prejemam glasilo Steklar in sem z njegovo vsebino tudi zadovoljen, zdi se mi zanimiv. Rad prebiram članke, ki obravnavajo tekočo proizvodnjo, razne novitete, ki se uvajajo, finančno poslovanje. Če delovna organizacija dobro posluje, tudi nas, upokojence, veseli. Od tako imenovanih »izgubanj« ni kaj dosti pričakovati. V Steklarju pa imam seveda najraje knjižanko in kviz. Ugankarstvo je namreč moj konjiček, ki se mu z veseljem posvečam.

Kako se počutimo upokojeenci? Z višino pokojnine sem zadovoljen, mislim, da je danes vse tako urejeno, da upokojeenci ne trpijo pomanjkanja. Tudi zdravstveno varstvo se mi zdi v redu.

Moja želja in verjetno tudi ostalih upokojeencev je, da bi ostali v tesni povezavi z delovno organizacijo. Jaz čutim to povezanost v tem, da redno prejemam glasilo Steklar. Predlagam pa, da bi se ponovno uvedlo t. i. srečanje v Gorah, kot je bilo že leta nazaj, pa je v letu 1981 žal odpadlo. Sosednja delovna organizacija — TKI, vsako leto vse svoje upokojeence skliče, jih pogosti, tudi nagradi. Takšno, lahko rečemo, plemenito dejanje, bi za delovno organizacijo ne predstavljal tako pretirano velikih stroškov, za upokojeence bi pa zelo veliko pomenilo, če že ne drugega, vsaj nekako tiho priznanje oz. hvaležnost za njihov trud, ki so ga s svojim delom vložili v razvoj delovne organizacije.

TINE GRČAR

Rodil sem se 6. 2. 1919, v Steklarni Hrastnik sem bil zaposlen kot izumski vodja kontrole, upokožil pa sem se novembra 1974 in sicer invalidsko. Invalidska upokojitve mi je zaradi zdravstvenega stanja sicer prinesla olajšave, a v tistem trenutku, ko sem zvedel za odločitev invalidske komisije, mi pa vendarle ni bilo vseeno. Zavedal sem se, da je to pomemben mejnik v mojem življenju, da sem doživel veliko spremembo in občutil sem, da se ne smem prepustiti malodušju, zaradi upokojitve in tudi ne zaradi zdravja. Poskušal sem čim bolj aktivno preživljati dneve, posvetil sem se planinarjenju, lov, občutil sem, da sem vendarle našel samega sebe. Ponudila se mi je tudi možnost, da sem postal oskrbnik lovskega doma pod Zasavsko goro, kjer sem se tudi zaradi zdravja zelo dobro počutil, saj sem bil na svežem zraku, v naravi.

Stiki z delovno organizacijo, ki jih imam, so omejeni v glavnem na redno prejemanje Steklarja, ki ga vedno preberem prvi v družini, saj mi je zelo všeč, zanima me prav vse, kar je v njem zapisanega, le ugankar nisem. Ostala povezanost s kolektivom pa je odvisna od lastne pobude. Kadar pridem po kakšnih opravkih v tovarno, me

vedno lepo sprejmejo, vzdušje je vedno prijetno.

Zelo pomembno se mi zdi, da znaš čas, ki ti je na razpolago primerno izrabiti, da ti je v veselje in užitek. Nekateri ne vedo, kam bi s časom, meni pa je dan vedno prekratek. Vedno se najde ta ali oni opravke. Lotim se tudi pletenja košar, opletanja balonov. Tudi dela okrog hiše ne zmanjka in ga postorim, kolikor mi pač dopušča zdravje. Veselje nama z ženo pripravijo tudi vnučki, na katere paziva. Zavedam se, da je pogoj za ohranitev zdravja tudi čimveč gibanja, zato nisem opustil izletov v naravo, tudi lovec sem še vedno in to mi pomeni pomembno sprostitev.

Moja pokojnina je odmerjena glede na zaslužek, ki sem ga imel, več kot sem torej zaslužil, ne morem imeti. Res pa je, da je pokojnina skromna in bi se z njo z ženo bolj težko preživljala, če tudi ona ne bi imela svoje.

Se vedno sem ohranil zanimanje za vse, kar se v delovni organizaciji dogaja. Ni mi bilo vseeno, ko je Steklarna zašla v resne gospodarske težave, zato pa se sedanjih vidnih gospodarskih in proizvodnih uspehov tudi iskreno veselim, saj je to vendarle kolektiv, v katerem sem delal toliko let. Iz razgovorov z upokojeenci TKI sem zasledil, da ima ta delovna organizacija redne stike s svojimi upokojeenci. Zato sem že večkrat razmišljal, zakaj tudi v Steklarni Hrastnik ne bi moglo biti drugače. Mislim, da nas ni toliko, da bi to pomenilo ne vem kakšen strošek, za upokojeence pa bi to pomenilo veliko: da vendarle nismo pozabljeni. Delali smo v težkih, poveljnih razmerah, ko se je bilo treba marsičemu odpovedati, ko smo z voljo in zagnanostjo prispevali k izgradnji tovarne in skromna pozornost v obliki srečanja, sedaj v letih upokojitve bi nam zelo veliko pomenila.

FRANC BOČKO

Nemalo sem bil presenečen, ko sem dobil od vašega uradništva vabilo za razgovor, kako se bivši steklarji počutijo v pokoju.

Zares je vzdušje takrat, ko odhajaš v pokoj, enkratno. Po 35, 40 letih trdega in neprekinjenega dela bolj sproščeno zadihaja, budilka te nič več ne budi. Kanske pride razočaranje, ko ti poštar prinese odločbo o pokojnini. V Steklarni so bile med skupino strojnih steklarjev in ročnih pihalcev občutne razlike pri osebnem dohodku, pri pokojninah pa so še bolj občutne. Ne morem mimo tega, da se ne bi ozrl nazaj na našo starejšo generacijo. Po vojni je bilo treba dati vse od sebe za izgradnjo, za lepši jutri. V teh povojnih letih smo gradili tovarno, nismo poznali 42-urnega delavnika, ni bilo organiziranega prevoza pa tudi ne toplih malic. O vsem tem takrat lahko samo sanjali. Toda vsi smo takrat mislili na boljši jutri, pa smo takrat imeli nizke plače in visoke norme.

Ko sem bil še aktiven, sem sodeloval v raznih organih upravljanja. Toda, upam si trditi, da smo se takrat večkrat spomnili na naše upokojeence. Kadar smo delili presežek, smo se spomnili tudi nanje. Spominjam se, da

smo na sindikalni izlet vabili tudi nje. Enkrat, ne spomnim se kdaj, smo organizirali izlet upokojeencev v počitniški dom v Bohinj. Toda, kje so sedaj tisti časi. Ko sem odhajal v pokoj, nisem bil za vsa delovna leta, niti med zaposlitvijo deležen nikaškega priznanja ne nagrade za dolgoletno minulo delo, razen odpravnine, ki jo po zakonu prejme vsak delavec. Res pa je, da sem bil v naslednjem letu na sindikatu predlagan za 10-dnevno letovanje v našem počitniškem domu. Zelo veliko mi tudi pomeni, da mi uredništvo vsa ta leta redno pošilja glasilo Steklar, ki ga vedno z veseljem preberem. Pohvalno je tudi, da imamo upokojeenci tudi v letih upokojitve še možnost letovati v počitniških domovih Steklarne. Tudi ob 120-letnici Steklarne so bili upokojeenci vabljeni na zakusko in proslavo.

Več let nazaj in še sedaj imamo steklarji 22. julija, ob Dnevu vstaje in steklarskem prazniku tradicionalni izlet v Gore, kjer sindikat vsako leto organizira proslavo, s kulturnim programom. Tu je tudi vsak udeleženec dobil skromno malico, tudi upokojeenci. Ne vem, zakaj se je v letu 1981 sindikat odločil drugače. Vemo, da so dobili delavci za ta dan bone, ki so jih lahko vnovčili v trgovini. Temu primerna je bila tudi proslava.

Tako slabe udeležbe se ne spominjam nobeno leto nazaj. Tudi upokojeenci smo razočarani zapuščali ta dan Gore, kajti tudi na nas so pozabili, odpisali.

V minulemu letu je bila končno rešena beneficirana delovna doba za delavke, ki so delale na zahtevnejših ter zdravju škodljivih delovnih mestih. Zato je precej starejših delavk odšlo v zasluženi pokoj. Bile so presrečne, da je bilo končno rešeno tudi to vprašanje. Ko so se te delavke ob zaključku zbrale na povabilo delovne organizacije, jim je bilo lepo povedano, da se jih bodo še naprej spominjali, če bo treba, pomagali, ali uredili, karkoli bo v njihovi moči. Toda prvo razočaranje je prišlo že ob Novem letu, ko so aktivnim delili denarno nagrado. Upokojenke ki so samo par mesecev prej zapustile delovno organizacijo, so bile že pozabljene. Vem, da jim ne bi pripadala cela nagrada, toda upravičene bi bile vsaj na polovično. Po sindikalnem dogovoru je bilo že prejšnja leta potrjeno, da se delavcu ali delavki, ki gre v pokoj, omogoči preventivno letovanje v steklarskem domu. Toda tudi tu je sindikat odpovedal. Nihče ni te delavke povabil na razgovor ali jim drugače pojasnil, zakaj niso predlagane za oddih. Saj je vendar večina teh delavk z boleznijo zapustila delovno organizacijo. Ne zdi se mi pravilno, da se stabilizacijsko obnašamo prav pri upokojencih. Mi upokojeenci bi bili veseli vsakega povabila ali razgovora. Z veseljem prebiramo Steklarja. Prav vesel sem, da Steklarna spet posluje tako dobro. Zato bi vam bili upokojeenci hvaležni, da se še vnaprej najdemo v Gorah, kot smo se minula leta, ter da bi nas ob kakem prazniku povabili na krajši razgovor, ali morda tudi na izlet. Saj imamo upokojeenci vtis, da smo ob tem, ko smo zapustili delovno organizacijo, odpisani.

Kako porabimo prosti čas? Pravzaprav ga primanjkuje. Skoraj vsak ima verjetno kakšen hobi. Mnogo jih je vključenih v razne organizacije. Delujemo v raznih društvih, sekcijah, tudi na predavanjih. Na Logu imamo upokojeenci svoj klub, kamor mnogi pridno zahajajo, opažam pa da je med njimi upokojeencev iz Steklarne bolj malo. To so sicer majhni, vendar prijetni prostori, z bifejem, pisarno in posebno sobo. Uradne ure so vsak dan od 15. do 17. ure, vsak upokojenec lahko dobi razne informacije, pa tudi naroči premog. V okviru kluba delujejo tudi razne sekcije, v katerih upokojeenci aktivno delujejo: kegljači, planinci, ribiči, pevski zbor. Le-ta ima trenutno težave s članstvom, zaradi bolezni pri članih in je sestajanje ovirano. Izkoristil bi to priliko in upokojeence povabil, da postanejo člani upokojskega pevskega zbora. Vsakega bomo hvaležno sprejeli. Letos so odpri tudi upokojski dom v Izoli. Dom ima bazen, z ogrevano morsko vodo, tako da ga bomo lahko upokojeenci koristili skozi vse leto. Tudi informacije v zvezi s tem dobijo upokojeenci v pisarni društva.

MARICA RAZINGER

Rodila sem se v steklarski družini — družini s tradicijo, steklarstva, kajti dede je bil zaposlen v stari pohorski »glažutik«, moj oče pa v zagorski in v tukajšnji steklarni.

Tudi sama sem bila 32 let zaposlena v Steklarni Hrastnik. Opravljala sem razna dela, pred upokojitvijo pa sem delala v skladišču gotovih izdelkov pri odpremi stekla Evropa-export. Zdaj teče že deseto leto, odkar sem zapustila kolektiv in se upokočila. Res velika sprememba je, ko prenehaš z rednim delom v tovarni, vedno nekaj manjka, kar verjeti ne moreš, da si lahko doma, da te budilka več ne priganja na delo. Meni ta velika sprememba ni čisto spremenila tok življenja, kajti imam nadomestitev v delu s knjigami, ki so mi najljubše in nenadomestljive prijateljice. Poleg tega mi je odhod v pokoj omogočil tudi, da sem se bolj posvetila bolnemu možu. Vseskozi delam to, kar sem že prej delala, le da sem si sedaj našla čas tudi za hobije. Lahko pisem pesmi, berem pozno v noč, nič me ne priganja. Vse okrog mene se je umirilo, umirila sem se tudi sama. Bra-

nje knjig, sprehodi v naravo, vožnje z avtom, razumevanje doma, vse to mi lepša dneve staranja. Nekje sem brala, da je jesen življenja oz. počasno staranje, najlepše obdobje v življenju, seveda, če si zdrav in imaš urejeno življenje. Mislim, da je v naši domovini vse lepo urejeno. Dobiš pokojnino, kolikor pač dobiš. Spominjam se, da moja mama ni dobila v bivši Jugoslaviji nobene pokojnine, kakor je tudi ostali delavci v Steklarni niso prejeli. Dobili so le občinsko podporo in v steklarni malenkost podpore ter tu in tam kakšno steklo, ki so ga potem zamenjali pri kmetih za hrano. Verjetno sedaj naši mladi delavci ne morejo razumeti, da je bilo tako in da jim je sedaj, kljub nekaterim problemom in težavam, s katerimi se srečujejo v vsakdanjem življenju, res mnogo boljše, kot je bilo nam.

Kakšni so moji stiki z delovno organizacijo? Enkrat na mesec se grem v tovarno, med ljudmi, ki pri meni kupijo knjige in na ta način opravljam še kulturno poslanstvo. To je tudi edini stik, da se pozdravim z bivšimi sodelavkami. Toda tudi to moje delo s knjigami bo kmalu prenehalo. Kaj bo potem? Če bom zdrava, bo lepo, sicer pa bo končana vez s kolektivom. Razen glasila Steklar, ki ga prejemam vsak mesec, ne bo ničesar več. Ljudje v tovarni se menjajo, nihče me ne bo poznal. Žalostno je, vendar je res, da se te potem, ko zapustiš kolektiv, od sedanjih samoupravljalcev nihče več ne spominja.

Do predlanskega leta smo se za steklarski praznik na dan vstaje 22. julija še videvali in srečevali v Gorah, kar pa so lani ukiniteli. Res škoda! Žalostno je to za nas, upokojence, da so nam odvzeli to edino srečanje, saj se nas je vedno dovolj zbralo kljub oddaljenosti. Naši smo se, se pogovorili, zapeli, ali celo zaplesali. O tem bi bilo treba malo razmisliti in srečanja v Gorah obnoviti. Glede povezave upokojenci — delovna organizacija bi se dalo še marsikaj storiti. Vsaj enkrat letno bi lahko upokojence povabili na tovariško srečanje ob kakšnem pomembnem prazniku. Med seboj bi se lahko pogovorili, nekateri člani kolektiva pa bi jim malo povedali in razložili, kako je sedaj v tovarni in kako gre delo.

Vem, da sedaj kolektiv nima časa za take stvari, vendar pa bi se enkrat na leto moral najti čas za nekdanje, predvsem starejše delavce, ki to še huje občutijo. Najlaže je s prakso, ki je bila uvedena lani — namesto praznovanja v Gorah dati v kuvento aktivnim delavcem določeno vsoto denarja in potem gredo vsak svojo pot. Na upokojence pa so sploh pozabili.

Naš pokojni tovariš Tito je ob raznih prilikah omenjal, naj čuvamo in obnavljamo tradicije NOB in tudi ostale pomembne dogodke iz borbe delavskega razreda, vse kar ljudi združuje. Moti me, da sedanja generacija pozablja na vse nas, ki smo v preteklosti pomagali graditi to, veliko in po svetu znano tovarno. Mnogokrat smo slabo zaslužili, da smo lahko odplačevali dolgove pri gradnji in povečanju tovarne, ob nakupih avtomatov itd. Ni zrasel ta veliki objekt brez žuljev, brez zategovanja pasu tedaj zaposlenih delavcev in uslužbencev. Mladi morajo vedeti, kako lepo jim je sedaj, da včasih nismo bili prosti ob sobotah, nismo dobili bonov za malico, da je bil dober le namazan kruh, ki si ga prinesel s sabo. Revolucija je prinesla toliko lepšega ljudem Jugoslavije, da se ne da primerjati s tem, kako je bilo včasih. Prišel si na delo, pa ti je predpostavljeno rekel, da ni dela in da greš lahko domov. Tudi to sem sama doživela in občutila, saj sem še ne 14-letna pričela delati v Steklarni. Veseli me, da je sedaj članom kolektiva in mladini boljše, to pomeni, da ni bila zaman revolucija in prelita kri narodov Jugoslavije.

Steklarja redno prejemam. Ugaja mi vsebina, zlasti pa me veseli, če preberem, da tovarna dobro posluje, da delavci v redu zaslužijo, da so zadovoljni.

Večina člankov se mi zdi zanimiva, posebno rubrika mladih, ki opisujejo svoja doživljanja. Lepo je, kadar kdo objavi kakšno pesmico, tudi jaz sem jih nekda — to naše glasilo osvežuje. Ob križanki na zadnji strani pa se nekako sprostim, skušam jo vedno rešiti in zdi se mi, da bi bil časopis okrnjen brez nje.

Pogovarjala se je
Jasna Rižner-Kosm

Poslovanje v prvih štirih mesecih

Poslovanje v obdobju januar — april 1982 lahko označimo dokaj uspešno, saj nam fizični kazalci v primerjavi s operativnim planom za to obdobje kažejo, da je proizvodnja presežena v obeh proizvodnih TOZD za dobre 4 % prodaja pa je v povprečju večja za dobrih 5 %. Sta pa proizvodnja in prodaja manjši kot sta bili v enakem obdobju leta 1981. TOZD ročna in polavtomatska predelava je proizvedla 2.114.571 kg ter prodala 2.188.755 kg kar je za 4 % oz. 2 % manj kot v preteklem letu. V temeljni organizaciji avtomatske predelave je to odstopanje precej večje, saj je proizvedla 6.924.545 ter prodala 6.614.349 kg. S tem je dosegla proizvodnjo v višini 92 % iz leta 1981, ter prodajo za 20 % manj kot v enakem obdobju lani oz. da so se zaloge povečale za 310 ton. Izpad proizvodnje v tej temeljni organizaciji opravičujejo remontna dela na 40 tonski peči, ki so bila končana 20. februarja. Tako je TOZD avtomatska predelava v prvem tromesečju dosegla negativen rezultat, katerega pa v samem obračunu nismo prikazali. To smo dosegli tako, da nismo obračunali v celoti invencijskega vzdrževanja, ter nismo poračunali stimulacije za odstopljene devize TOZD-1. Tudi rezultat v aprilu tega ni dopuščal. S tem je realen rezultat temeljne organizacije avtomatske predelave v prvih štirih mesecih še vedno negativen in sicer 17.171.592,00.

Glede doseženih prodajnih cen ugotovimo, da so te v povprečju nižje od planiranih za 3,5 %. S

povišanjem naših cen v aprilu za 15 % se pričakuje, da bomo v prihodnje dosegli nivo planiranih.

Izvozni rezultati so predvsem za TOZD ročna in polavtomatska predelava steklene mase zadovoljivi, saj je s količinskim izvozom 1.384.020 kg dosegla 4 % več kot 1981 ter 42,39 % planirane višine. V dolarjih na konvertibilno pa je dosežen izvoz v višini 2.506.484 oz. 35,81 % glede na plan. V avtomatski predelavi pa je izvoz precej nižji od planirane višine in sicer je količinski plan dosežen 23,32 %, v dolarjih na konvertibilno pa 20,01 %.

Vsled naštetih problemov v temeljni organizaciji avtomatske proizvodnje je dosežen na nivoju delovne organizacije celotni prihodek v prvih štirih mesecih 662.647.024,80 kar je za 22,4 % več kot v enakem obdobju lani, je pa nekoliko nižji kot je bil za to obdobje predviden (33,27 %). Tudi porabljena sredstva so z višino 430.806.744,90 nižja od planiranih (32,74 %) tako, da je dosežen dohodek za približno 1 % višji od planiranega. Nižja je tudi splošna in skupna poraba (30,57 %). S tem je tudi doseženi čisti dohodek večji kot je bil predviden (35,01 %). Za osebne dohodeke je bilo razporejenih 116.956.350,00 sredstev, ki so tudi nekoliko nižja od planiranih (32,41 %). Ostanek čistega dohodka v višini 34.715.002,15 je začasno razporejen na obvezni rezervni sklad 5.221.769,00 na poslovni sklad 27.874.291,88 ter sklad skupne porabe 2.104.014,08.

OB ZAKLJUČKU SEMINARJEV

Znanje - osnova uspešnemu delu

S takšno mislijo je najbrž marsikateri član disciplinske komisije oziroma delavske kontrole odhajal s seminarja, ki je bil konec maja izveden za te samoupravne organe. Ni slučaj, da so bili kot prvi izvedeni seminarji za člane tovrstnih samoupravnih organov, kajti, če kdo potem je prav disciplinska komisija tisti organ, ki mora redno delovati, samoupravna delavska kontrola pa si kot mlad »organ« marsikje šele utira pot k uspešnemu delu. Priznati moramo, da tudi v naši DO.

Število članov teh organov v naši DO je tolikšno, da ustreza za posamezno skupino, zato je bila organizacija seminarja izvedena tako, da so bili na njem le člani Steklarne ter nekaj zunanjih članov naše disciplinske komisije.

Seminar je tudi tokrat organizirala Revirska delavska univerza ob sodelovanju kluba samoupravljalcev in naše DO — zlasti sindikata. Oba seminarja sta bila dobro organizirana. Kot predavatelja smo imeli tudi tokrat (enako kot pred dvema leti) priložnost poslušati tovariša Franca Mazija, namestnika pred-

sednika javnega tožilstva v Ljubljani, ki je v svojem izjavljanju zelo nazorno in za vsakogar na razumljiv način prikazal pomen in vlogo teh organov, njihove naloge, postopke ter način dela. Rečem lahko, ker se je dalo ugotoviti tudi iz razlogov z udeleženci seminarjev, da so bila kvalitetna in vsebinsko bogata ter nazorno in s primeri iz vsakdanje prakse, ilustrirana predavanja, obogatila naše znanje. V iskanju odgovorov pa je bilo pojasnjeno tudi več vprašanj, ki so se porodila ob delu teh samoupravnih organov.

Mili Kobal

OB DNEVU VARNOSTI

13. maja, ki ga proslavljamo kot dan varnosti, je minilo 41 let od zgodovinskega dogodka, ko je Komunistična partija Slovenije na čelu z Osvobodilno fronto slovenskega naroda z ustanovitvijo varnostno obveščevalne službe in narodne zaščite položila temelje varnostnega sistema, katerega nadaljujejo sedanji rodovi.

Zelo veliko je bilo v zadnjem času storjenega na tem področju. Zadeve varnosti in zaščite so vse manj stvar posameznikov in vse bolj stvar in skrb nas vseh. Prav zato danes ne govorimo le o dnevu varnosti temveč hkrati o dnevu družbene samozaščite.

~~~~~  
DOPISUJTE  
V STEKLARJA  
~~~~~

Pomen in vloga varstva pri delu

Posebnost v verigi odgovornosti za izvajanje in pospeševanje varnosti v delovni organizaciji je stalna, nenehna skupna odgovornost vseh in osebna odgovornost posameznika. To je odraz ustavnega položaja delavca kot nosilca združenega dela pri organiziranem delu in upravljanjem z družbenimi sredstvi.

O zadolžitvah in obveznostih samoupravnih organov in poslovnih organov smo že pisali v prejšnjih številkah. V naslednjem dodatku, ki opredeljuje položaj (funkcijo), naloge, pravice, dolžnosti in odgovornosti vodilnih in vodstvenih delavcev, ki so po predpisih o varstvu pri delu odgovorni (odgovorne osebe) delavci s povsem sistemiziranimi nalogami in dolžnostmi, pa opisujemo glavne zadolžitve za tehničnega vodja, vodja konstrukcijsko-tehnološkega sektorja, vodja operativne priprave proizvodnje, vodja kontrole proizvodnje, vodje delavnice, vodja komercialnega sektorja, vodja splošno kadrovskega sektorja, vodja kadrovske službe, vodja razvojnega sektorja, laboratorijev ipd. Pri tem so zajete opredeljene odgovornosti.

Tehnični vodja

V tehnični operativi temeljne organizacije združenega dela, tehnični vodja organizira in vodi delovni proces in s pomočjo vodij sektorjev ter službe za varstvo pri delu nadzira izvajanje varnostnih ukrepov, integriranih v tehnično operativno delovno organizacijo. Za to je odgovoren tudi vodja službe za varstvo pri delu, ki je hkrati odgovoren za delovanje te službe.

Odgovornost se nanaša tudi na druge sektorje dela v okviru DO oziroma TOZD.

Tehnični vodja je zlasti odgovoren za:

- realizacijo programa varstva pri delu na zaupnem delovnem področju;
- nadzorstvo nad izvajanjem varnostnih ukrepov;
- usklajevanje obstoječega pravilnika o varstvu pri delu in drugih samoupravnih splošnih aktov, ki se nanašajo na področje službe varstva pri delu z novimi varnostnimi predpisi;
- izdelovanje načrtov in programov varnostnih ukrepov;
- organizacijo preventive preko službe za varstvo pri delu v skladu z obstoječimi predpisi in določili samoupravnega splošnega akta o varstvu pri delu.

Se posebej je zadolžen:

- organizirati spremljanje dosežkov (rezultatov) službe varstva, njeno delovanje v TOZD in preko strokovnih služb omogočiti, da se pravočasno odstranijo napake in pomanjkljivosti na področju zavarovanja;
- poročati v periodičnih poročilih samoupravnim organom o izvajanju in pospeševanju varstva;
- sodelovati z SVD v zvezi z bolj zahtevnimi posli za izvajanje varnostnih ukrepov;
- organizirati posvetovanje določenih strokovnih služb in službe varstva pri delu o dolo-

čenih problemih, ki se pojavljajo v zvezi z varnostno tehniko, požarnim varstvom, transportom, zdravstvenim varstvom ipd., z namenom, da se sodni dosežki hitreje uvedejo oziroma uporabijo v tehnični operativi;

- zagotavljati s posredovanjem ustrezne službe (npr. kalkulacije in sklepanje pogodb) potrebna sredstva za potrebne ukrepe varstva in uporabo v proizvodnji;

- predlagati postopke proti tistim vodjem dela in delavcem, ki so odgovorni za hujše kršitve delovne dolžnosti in varnostne discipline, navedene v zakonskih predpisih in v samoupravnih splošnih aktih.

Obratovodja — vodja proizvodnje — vodja kontrole

Obratovodja proizvodnega sektorja organizira in vodi delo v njem. Dolžan je pri organizaciji in izvedbi delovnih postopkov zagotoviti in uvesti uporabo predpisanih varnostnih ukrepov.

Odgovoren je za delo in varnost delavcev, ki so zaposleni v obratu, zlasti pa:

- za uporabo in nadzorstvo s posredovanjem strokovnih služb obrata, splošnih in posebnih predpisov o varstvu pri delu, navodil in nalog tehničnega direktorja in drugih organov;
- za realizacijo varnostnega načrta in varnostnega programa na področju, ki mu je zaupano;
- za zagotovitev potrebnih varovalnih sredstev in tehnične zaščite, za zavarovanje delavcev pri delu v obratu in na objektih, kadar delajo zunaj obratnih prostorov, a po določilih samoupravnega splošnega akta;

- s posredovanjem strokovnih služb obrata (ali sektorja) zagotavlja takšen tehnološki proces dela in proizvodnje izdelkov, ki jamči varstvo in varnost ljudi v procesu proizvodnje;

- mora upoštevati predpise o požarni varnosti predvsem v zvezi z motornimi vozili, stezami — potmi, vozniki motornih vozil, znaki itd.

Poleg navedenih zadolžitev mora vodja proizvodnje:

- zagotoviti kontrolo nad kvaliteto izdelanih predmetov v smislu varovanja njihove funkcionalnosti, zagotoviti varnost za osebe, ki z njimi delajo (posebno posode pod pritiskom);

- zagotoviti izvajanje periodičnih pregledov in preizkusov delovnih priprav in orodja za delo po obstoječih predpisih;

- ustaviti delo v določeni fazi operacije, kadar delavci ne uporabljajo varovalnih sredstev ali ni varnostnih ukrepov, skratka preti neposredna nevarnost za življenje in zdravje delavca ali drugih oseb;

- ukrepati, da se nevarnost z delovnega mesta oziroma dela takoj odstrani;

- omogočiti na novo sprejetim delavcem s posredovanjem strokovnih služb obrata, da se seznanijo z razmerami in pogoji dela ter ogroženostmi na delovnem mestu;

- omogočiti delavcem svojega sektorja (obrata) prisotnost na tečajih, predavanjih, seminar-

jih ali drugih oblikah pouka in vzgoje za splošni dvig teoretične in praktične ravni izobrazbe o varstvu pri delu;

- strokovno se izpopolnjevati, spremljati tako tehnične kot tudi dosežke na področju tehničnega, zdravstvenega, požarnega, prometnega idr. varstva in svoje znanje prenašati zaposlenim v njegovem obratu;

- predlagati program ukrepov in varnosti, program za delavce svojega obrata in spremljati izvajanje tega programa oziroma ukrepov;

- predlagati postopke proti kršilcem delovne dolžnosti in discipline, kadar gre za kršitve varnostnih predpisov in v primeru poškodb in nesreč pri delu;

- predlagati zamenjavo vodilnih oseb, ki ne upoštevajo varnostnih predpisov in ne vodijo dela po zahtevah varstva in je zaradi njihove malomarnosti prišlo do poškodb;

- zahtevati pri izkoriščanju uslug in storitev od drugih delovnih organizacij ali oseb, ki začasno delajo v objektih in zagotoviti, da upoštevajo pri delu vse potrebne varnostne predpise, da ne bo prišlo do poškodb, požarov itd.

(Nadaljevanje v prihodnji številki.)

VOZNI RED POTNIŠKIH VLAKOV POSTAJE HRASTNIK

za čas od 23. 5. do 25. 9. 1982 in od 27. 3. do 28. 5. 1983

Odhodna postaja	Namembna postaja	Prihod	Odhod	Opomba
Celje	Ljubljana	4.14	4.15	
Ljubljana	Maribor	4.31	4.32	zveza za Dob.—Zagreb
Sevnica	Ljubljana	4.43	4.44	
Celje	Rijeka	5.03	5.04	vozi od 23. 5.—25. 9. 1982
Dobova	Ljubljana	5.25	5.26	vozi ob delavnikih
Ljubljana	Dobova	5.33	5.34	zveza za Maribor
Ljubljana	Zid. most	6.10	6.11	zveza za Zag.—Maribor
Maribor	Ljubljana	6.14	6.15	zveza iz Dobove
Maribor	Ljubljana	7.02	7.03	zveza iz Zagreba
Ljubljana	Maribor	7.31	7.32	zveza za Dobovo
Dobova	Ljubljana	8.00	8.01	
Maribor	Ljubljana	9.00	9.01	
Ljubljana	Dobova	9.36	9.37	
Dobova	Ljubljana	10.00	10.01	
Ljubljana	Maribor	10.34	10.35	zveza za Zagreb
Maribor	Ljubljana	10.52	10.53	zveza iz Zagreba
Ljubljana	Maribor	11.49	11.50	zveza za Dobovo
Maribor	Ljubljana	12.06	12.07	zveza iz Dobove
Ljubljana	Maribor	13.51	13.52	zveza za Dobovo
Dobova	Ljubljana	14.20	14.21	zveza iz Maribora
Ljubljana	Zid. most	14.36	14.37	vozi ob sob., ned. in praz.
Ljubljana	Maribor	15.11	15.12	zveza za Zagreb
Maribor	Ljubljana	15.19	15.20	vozi ob sob., ned. in praz.
Ljubljana	Sevnica	15.39	14.40	vozi od delavnikih
Maribor	Ljubljana	16.04	16.05	zveza iz Sevnice
Ljubljana	Maribor	16.12	16.13	zveza iz Zagreba
Dobova	Ljubljana	16.37	16.38	
Maribor	Ljubljana	17.14	17.15	post. Trb., Zag., Lit. Zalog
Ljubljana	Dobova	17.36	17.37	zveza za Mur. Soboto
Ljubljana	Doboj	18.18	18.19	vozi ob petkih
Dobova	Ljubljana	18.29	18.30	vozi ob nedeljah
Ljubljana	Maribor	18.28	18.29	zveza za Dobovo
Maribor	Ljubljana	18.46	18.47	zveza iz Dobove
Mur. Sobota	Ljubljana	19.26	19.27	vozi ob nedeljah
Ljubljana	Sevnica	19.38	19.39	zveza za Maribor
Maribor	Ljubljana	20.00	20.01	zveza iz Dobove
Ljubljana	Dobova	20.30	20.39	
Ljubljana	Maribor	21.44	21.45	zveza za Dob.—Beograd
Maribor	Ljubljana	22.00	22.01	zveza iz Dobove
Ljubljana	Celje	23.32	23.33	

V slogi je moč

V KRAJEVNI SKUPNOSTI KOVK, KRNICE-ŠAVNA PEČ IN PODKRAJ JE NAPELJAN TELEFON

V soboto, 8. maja smo krajanje krajevnih skupnosti Kovk, Krnice-Šavna peč in Podkraj na zaključni slovesnosti proslavili veliko delovno zmago vseh krajanov, kajti uspelo nam je, da smo uspešno zaključili akcijo izgradnje oz. napeljave telefona v te krajevne skupnosti. Z veliko volje in trdim delom smo uspeli, da v kratkem času uresničimo našo dolgoletno željo, da v oddaljene domove napeljemo telefon. Dogovorili smo se, da bomo skupno delali toliko časa, da bo v zadnji hiši zazvonil telefon in te parole smo se tudi držali. Danes je v teh krajevnih skupnostih 74 naročnikov in s takim številom predstavljamo najbolj razvito telefonsko omrežje v občini.

Po krajših pripravah smo z aktivnostmi pričeli v jeseni 1981 leta in sicer v septembru s tirsiranjem in krčenjem gozda. Kopali smo jame za drogeve, sidre, ozemljitev in opore, dobavljali kostanjeve drogeve in jih postavljali ter pomagali pri montaži kabla in ostalih strokovnih delih, ki so jih opravljali delavci iz PTT podjetja — Trbovlje. Na akciji smo bili skoraj vsak dan ter do konca novembra opravili večji del nalog. Postavili smo čez 500 drogov in pripeli glavni kabel na drogeve. V kratkem času, to je v 81 dneh smo krajanje bili

na akciji 69 dni in v tem času opravili preko 10.000 prostovoljnih delovnih ur. V akciji so bili uporabljeni tudi traktorji, konji, motorne žage in drugo orodje krajanov. Dela so se opravljala z izredno voljo in elanom v cilju, da z intenzivnim delom v kratkem času naredimo čim več. Rezultati takega dela so bili vidni, saj je že 29. novembra v vsaki krajevni skupnosti zvonilo po nekaj telefonov. Vrednost opravljenega prostovoljnega dela je velika, saj je bila predračunska vrednost izgradnje 5.473.496,40 din, sredstev pa smo porabili le cca 1.950.000,- din. K uspešni izvedbi akcije so svoj delež prispevale tudi delovne organizacije v Hrastniku, poleg tega pa tudi Gozdno gospodarstvo Ljubljana, obrat Zasavje ter Brodarsko društvo Hrastnik. Veliko zaslug ima tudi predsednik skupščine, tov. Franjo Krsnik, ki je z gradbenim odborom usmerjal in vodil celotno akcijo.

Krajanje vseh treh krajevnih skupnosti smo bili od začetka do konca povezani v skupno akcijo, kajti le složni in enotni smo lahko uspeli. Dokazali smo, da meje krajevnih skupnosti niso ovira za uspešno izvajanje skupnih akcij in za povezavo in složno delovanje na vseh področjih.

D. K.

Sindikati v SLO

Občinski svet Zveze sindikatov Hrastnik, je pripravil že drugo taktično — orientacijsko vajo pod nazivom »Sindikati v SLO«. Potem, ko je na lanskoletni prvi tovrstni prireditvi nastopilo 18 tri-članskih ekip, se je letošnjega tekmovanja udeležilo kar 29 ekip osnovnih organizacij hrastniškega združenega dela in drugih institucij.

Tekmovanje je po strokovni pomoči občinskega štaba TO in Oddelka za ljudsko obrambo Skupščine občine Hrastnik v celoti uspelo.

V prijetnem vzdušju in ne ob ravno najbolj primernem vremenu za tovrstne manifestacije se je na 12 km dolgo pot podalo skoraj 100 udeležencev, med njimi tretjina žensk. Kajti propozicije razpisa so predvidevale, da mora v vsaki ekipi sodelovati vsaj ena predstavica »nežnejšega spola«, sicer se ekipa »kaznuje« z 20 negativnimi točkami.

In kaj vse je vseboval pohod? Ekipa so šle skozi 6 kontrolnih točk kjer so izvedle tekmovanje v streljanju s polavtomatsko puško, reševale teste s področja poznavanja topografije, splošne ljudske obrambe in družbene samožaščite, preizkusile fizične sposobnosti v preskakovanju jarka, ter metanju bombe. Ob vsem tem je bil pomemben tudi dosežen čas katerega so vse ekipe presegle v pozitivnem smislu kar daje prepričanje, da so bili vsi tekmovalci fizično in kon-

dicijsko dobro pripravljene.

Manifestacija je sodila v sklop prireditev posvečenih letošnjim jubilejem: 90-letnici rojstva tovariša Tita, kongresov KZ, ZS, in ZSMS in se je vsebinsko kot tudi časovno vklapljala v osrednjo prireditev Hrastničanov ob Dnevu mladosti, ki je bila 23. maja na stadionu v športnem parku na Logu.

Naj še dodamo, da je prireditelj nagradil tri prvoplasirane ekipe z zračnimi puškami, še nadaljnjih sedem pa si je pridobilo pravico nastopa na revirskem tekmovanju sindikatov v SLO.

Rezultati:

1. OOS Premogovnik Hrastnik I. ekipa (Gionini—Jovanović—Pušnik) — 331 točk.
2. OOS DSSS Sijaj I. ekipa (Kovač—Povše—Planinc) 325 točk
3. TOZD-5 Energetika — Steklarna (Guzaj—Verač—Perc) 323 točk.
4. OOS TOZD Tehnične službe TKI 318 točk.
5. OOS Postaja LM Hrastnik 308 točk.
6. OO ZSMS Sijaj 305 točk.
7. OO ZSMS Hrastnik—Podkraj 293 točk.
8. OOS TOZD 1 ročna in polavtomatska predelava steklene mase Steklarna I. ekipa 286 točk.
9. OOS Merkator TOZD jelka Hrastnik 282 točk.
10. OO konference sindikata KOP 282 točk.

Jože Premec

Človek in alkohol (4)

OBRAMBNI MEHANIZMI ALKOHOLIKA

Alkoholikov obrambni sistem najlaže razumemo kot sistem številnih obrambnih okopov. Ko je alkoholik poražen v prvem obrambnem okopu, se umakne na drugega, tretjega itd.

1. ZANIKANJE je prvi obrambni okop. Ne samo, da alkoholiku vdan človek ne prizna, da je od alkohola odvisen, še več, celo močno vinjen alkoholik se krega, če mu kdo reče, da je pijan. Če občuti, da je ogrožen, bo celo treznega človeka obdolžil v njenosti. Ko zaradi stiske le mora k zdravniku, se praviloma izogiblje alkoholnega problema, na direktno vprašanje pa običajno odgovori: »Saj lahko sam pustim pijačo, če le hočem.«

2. RACIONALIZACIJA je poskus obrazložitve vzrokov in okoliščin pijančevanja na način, ki je alkoholiku v prid. Kadar namreč alkoholika v družini, posebno pa v službi soočijo z njegovo stvarnostjo, mu predložijo posledice njegovega alkoholizma in se ne more več kar naprej braniti, da ne pije več kot drugi ljudje, bo začel opisovati razne okoliščine toliko časa, dokler se mu ne bo zdela zgodba logična.

Povedal bo na primer, da je imel gripo oz. ga je zvijalo v želodcu, pa se je poskušal pozdraviti s kozarčkom »močnega«. Drugi bo tvežil, da težkega dela ne zmore brez alkohola. Tretji bo omenjal, da dela v takšnem prahu, da si mora med delom poplakniti grlo.

3. PROJEKCIJA je tretji obrambni okop alkoholika. Krivce za svoje popivanje namreč išče v drugih osebah. Govori, da je žena težavna, da ga otroci ne ubogajo, da jim ne gre v šoli in da je zaradi tega tako živčen, da se mora pomiriti s kozarčkom. Spet drugi se bo izgovarjal z neresenim stanovanjskim vprašanjem. Za vse njegove težave in piske probleme so skratka krivi drugi, zlepa pa alkoholik ne uvidi, da je vzrok v njem samem, v njegovi zasvojenosti z alkoholom.

4. Eden od obrambnih mehanizmov je tudi FRAGMENTACIJA. Alkoholni bolnik ni zmožen pogledati na celoten in nepretrgan potek svojega življenja, pač pa ga drobi, razkosa oz. fragmentira v majhne koščke. Če ga v ordinaciji vprašajo, kako je s pitjem in koliko ga povprečno dnevno spije, bo običajno odgovoril: »Tudi po več dni, včasih celo cel teden ali dva, ne pijem.« To je tipičen primer, kako alkoholik razkosa svoje življenje na kratka časovna razdobja in poskuša usmeriti našo pozornost na tiste dneve ali tedne, ko sploh ni pil. Seveda ni treba poudarjati, da o obdobjih, ko je pil, se potikal okoli, povzročil razne nevedčnosti, raje molči in nejevoljno ali celo ježno reagira, če ga kdo spomni na take dogodke.

(se nadaljuje)

Bolezni obzobnih tkiv

Zobje niso preprosto zrasli s čeljustno kostjo, ampak so nanašo pritrjeni s številnimi drobnimi vezivnimi nitkami, ki potekajo s površine zobne korenine na obzobno kost.

Obzobno kost, vezivne nitke in dlesni, ki se ob zobnih vratovih pripenjajo na zobe, imenujemo obzobna tkiva (parodontij), bolezenske spremembe teh tkiv pa paradontopatije. Delimo jih v glavnem v skupini:

vnetja — paradontitisi in degenerativne spremembe — paradontoza.

KAJ POVZROČI VNETJE OBZOBNIH TKIV?

Ze običajno najdemo v človekovih ustih veliko različnih bakterij, virusov in gliv. Vsa ta pisana družina potrebuje hrano. Posebno dobrodošli so ostanki naše prehrane, ki pri neočiščenih ustih zastajajo v medzobnih prostorih. Nekatere vrste bakterij v ustih te ostanke razgrajujejo in iz njih obnem grade lepljive snovi (izvencelične polisaharide). S temi snovmi vred se lepijo na zobe tudi same. To je bakterijski plak, ki povzroči, da se dlesni vnamejo. Oteče, boli, in na dotik zakrvari. To je zgodnje vnetje obzobnih tkiv: gingivitis.

Krvavitev iz dlesni je pomemben znak začetnega vnetja. Za ozdravljenje te oblike vnetja običajno ne potrebujemo nič drugega, kot redno in pravilno ustno higieno z zobno ščetko in zobno pasto.

Če bakterijskega plaka ne odstranimo, se vnetje z dlesni razširi tudi na druga obzobna tkiva. Zaradi spremenjenih pogojev, ki ob takem vnetju nastanejo, prične ginevati obzobna kost. Neodstranjen kamen, ki ga z zobno ščetko ne moremo odstraniti. To vse pa je že začetek resnejše oblike bolezni, ki jo poimenujemo paradontitis. Dlesni so pri tem še vedno otekle, boleče in krvaveče.

Zobni kamen lahko očistijo samo v zobozdravniški ordinaciji. Po temeljitnem čiščenju in skrbni ustni higieni se bolezen v tej stopnji razvoja še spontano zaustavi. Pri nezdravljenem vnetju obzobnih tkiv kost neprestano gineva. Nastajajo kostni žepi, zobni kamen je prisoten nad in pod nivojem dlesni. Dlesen sama se umika za poškodovano kostjo. in zobje v ustih postajajo daljši, v kosti pa je zasidrano vedno manj zobne korenine. Normalne žvečne sile postanejo za tako oslavljen zob prevelike, zob se prične majati in končno izpade.

Tudi v tej napredovani obliki bolezni še ni vse zamujeno. Zobozdravnik vam bo temeljito odstranil zobni kamen in naredil še vse ostalo, kar je potrebno, priporočil vam bo vse pripomočke, ki so potrebni za izvajanje ustne higiene v teh močno spremenjenih pogojih, ali pa vas bo napotil k specialistu.

(Nadaljevanje na 13. strani)

Šport in rekreacija - iz meseca v mesec

»Športna rekreacija — bolje rečeno razvoj množičnosti na eni in ustvarjanje pogojev za vrhunski šport na drugi strani, bosta ostali še naprej prioritetni nalogi v slovenski telesnokulturni sferi«, je izjavil po izvolitvi novi predsednik republiške Telesnokulturne skupnosti Tone Florjančič, katerega se mnogi spominjajo po funkciji predsednika Nogometne zveze Jugoslavije. Naj ob tem še povem, da je za predsednika zbor izvajalcev bil izvoljen Miro Steržaj — nekdanji svetovni prvak v kegljanju in po mnenju mnogih naš najboljši kegljač doslej. Če bo »pojoči direktor«, kot Mira radi kličejo prijatelji, uspešen tudi v novi funkciji, pa bomo še videli!

Planinsko društvo z Dola pri Hrastniku, bo v septembru proslavilo visok jubilej: 30 let nadvse uspešnega razvoja in delovanja. Ob tej priliki bodo podelili tudi posebne značke vsem tistim, ki so ali pa še bodo do septembra 30, 20 ali pa 10 krat obiskali planinski dom v Gorah. Za tiste, ki s pohodi, obiski doma v Gorah iz tega ali onega vzroka še niso začeli, naj povem, da so jim v domu na Gorah na voljo priložnostni kartončki v katerega bodo ob vsakem obisku dobili primeren žig kot dokaz obiska. Za vzpodbudo vsem, pa naj zaupam, da je kuponček izpolnjenih kartončkov z 30-tim in žigi že kar zajeten in da bo podeljen kar lepo število okusnih značk. Pohitite, še je čas!

Osemnajsta seja skupščine republiške telesnokulturne skupnosti se je začela s skoraj polurno zamudo. Verjetno se boste vprašali zakaj, ali pa še bolj verjetno pomislili, da je šlo za nesklepčnost. Moram povedati, da ni šlo za nesklepčnost ampak za odsotnost vodilnih funkcionarjev skupnosti. Predsednik je bil zadržan zaradi nujne seje, oba podpredsednika pa sta bila: na službenem potovanju. In še ena zanimivost z omenjenih seje: samoupravni sporazum o ustanovitvi republiške Telesnokulturne skupnosti Slovenije je do roka (15. 5. 1982) sprejelo le 30 % občin, oziroma občinskih TKS, tako da je pred pričetkom prve seje nove skupščine moralo priti do telefonske intervencije, kajti v nasprotnem primeru se novoizvoljeni delegati za prvo sejo republiške TKS nebi mogli sestati. Malomarnost!

Rekordno zmago — 14:0 so v dosedanjem teku občinske TRIM lige v malem nogometu dosegli nogometaši Orodjarne (TOZD-4). Zrtev pa so bili nogometaši Rudnika, zbrani z vseh vetrov. Zanimivo, da so isto število golov isti ekipi zabili tudi nogometaši Sijaja, le da je tokrat nogometašem Rudnika uspelo doseči časten zadelek, tako da je bil rezultat 14:1. V zvezi s TRIM ligo v malem nogometu morda še naslednji podatki. Za tekovanje se je prijavilo 13 ekip, po odpovedi TOZD-5 Energetika pa redno nastopa 12 ekip. Tekovanje poteka razmeroma tekoče, če izvajamo vremenske prilike, ki so v zadnji tretjini prejšnjega meseca povzročale precej težav ne le nogometašem. S podobnimi težavami so se ubadali tudi košarkarji, rokometarji in še nekateri drugi.

TIK Kobarid — Kolesarski klub Soča je bil organizator tradicionalne kolesarske dirke v počastitev Dneva mladosti, na kateri je nastopilo blizu 100 kolesarjev iz Hrvaške, Slovenije in sosednje Italije. Izmed hrastniških kolesarjev se je izkazal Sandi Leskovšek, ki je prepreljivo dobil dirko članov C kategorije in tako dostojno zamenjal svojega starejšega brata Mirana, ki ta čas tekmuje v vojaški uniformi. Izmed drugih naših kolesarjev se je izkazal še Sandi Cvet z 9. mestom med starejšimi mladinci. Zanimivo, da je v tej konkurenci na prehodnem cilju Miran Plak, ki pa ni zdržal in se ob koncu ni uspel uvrstiti med najboljše.

Igralke Kemičarja so si tudi že praktično zagotovile obstanek v družbi najboljših, potem ko so v šestem krogu s 5:4 premagale najprej ekipo bivših državnih prvakov Proletara iz Čoke in nato še Sento. Junakinja obeh srečanj je bila reprezentantka Andreja Ojsteršek, ki je v dveh tekmah premagala vseh šest nasprotnic in prikazala izvrstni namizni tenis. Izkazala pa se je tudi Nataša Salmič, ki je v srečanju s Sento po kiksu mlajše sestre Ojsterškove — Vesne, priigrala svoji ekipi odločilno peto točko, potem ko je v »igri živcev« premagala najslabšo nasprotnico — Evo Patuš. Ob tej zmagi še ena zanimivost: to je bila namreč prva točka Salmičeve od kar ekipa Kemičarja nastopa v zvezni ligi.

Na letošnjem državnem namiznoteniškem prvenstvu za posameznike in pare v Beogradu je nastopilo kar pet predstavnikov hrastniškega Kemičarja (3 dekleta in dva fanta), ki so dosegli razmeroma dobre uvrstitve. Najbolje se je uvrstil Jože Urh, ki je skupno s Stefanom Kovačem osvojil naslov držav-

nega prvaka v igrah moških parov. Sestri Ojsteršek sta izgubili v četrtfinalu (končna uvrstitev: delitev 5. do 8. mesta), pri tem pa velja omeniti, da sta imeli obe dokaj neugoden žreb. Mlajša Vesna je izgubila (1:3) s kasnejšo državno prvakinja Branko Batinič, starejša Andreja pa s finalistko Eržebet Palatinuš (3:3). V igrah ženskih dvojic sta Vesna in Andreja prispeli do osmine finala, kjer sta jih izločili (1:3) Palatinuševa in Cvetkovičeva.

Reka Kolpa in majhen kraj ob njej Osilnica sta bila prizorišče trodnevnih bojov naših najboljših kanuistov in kajakašev, ki so se v tej prelepi okoličini Gorskega Kotorja borili za letošnje naslove državnih prvakov. Naši fantje so se znova izkazali, saj sta dvojica Drago Vovk in Robert Halcer osvojila naslov državnih prvakov v C-2 — spust, Drago Delič pa si je z drugim mestom v K-1 — slalom zagotovil uvrstitev med kandidate za sestavo državne reprezentance, ki je medtem že nastopila na uvodni tekmi letošnjega Evropskega pokala pri nas v Tacnu.

Ernest Draksler — Strelska družina z Dola je tudi letos pripravila tradicionalni množični tekmovalni v streljanju z vojaško puško v počastitev 27. aprila dneva OF in 1. maja — praznika dela. Na tekmovalju je nastopilo 43 posameznikov, zmagal pa je Klemen Jože s 47 krogi od 50 možnih, pred Stanetom Kostanjškom 46 in Viljemom Vidmarjem s 45 krogov. Na drugem, v počastitev Praznika dela — tekmovalje je bilo nočno, pa je nastopilo kar 138 posameznikov. Zmagal je Vili Vidmar s 40 krogi pred Marjanom Gašperutom — 38 in Borisom Rižnarjem — 37. Najboljše na obeh tekmovaljih je organizator nagradil s diplomami in praktičnimi nagradami.

Kegljačem Bratstva, ki nastopajo v Zasavsko-posavski kegljaški ligi, se bolj slabo piše. V prvih štirih krogih so kar trikrat zapustili prizorišče premagani. Po porazu v 3. kolu proti mestnem tekmeču, ekipi Hrastnika, so morali priznati premoč boljšemu tudi v 4. kolu, ko jih je na kegljišču v športnem parku na Logu dokaj prepričljivo premagala ekipa zagorskega Proletarca s 5171:5094 podrtimi keglji. Zanimivo, da je bil v vrsti Bratstva daleč najboljši Jože Drame, ki sploh ni bil predviden za to srečanje in povrhu še poškodovan.

Rezultat - Bratstvo 5094: Roj 855, Rancinger 835, Kovač 808, Laznik 855, Cakič 859 in Drame 882 kegljev.

— Proletarec 5171: Baš 880, Hace 794, Hribar 865, Kos 862, Kozmos 892 in Klančnik 878 kegljev.

Rokometaši z Dola pri Hrastniku so pripravili rokometni turnir v počastitev Dneva mladosti, na katerem so nastopili štiri mladinske ekipe iz Sevnice, Radeč, Šmartnega pri Litiji in Dola. Po dokaj lepi in kvalitetno izenačeni igri so zasluzeno zmagali igralci Usnjarja iz Šmartnega pri Litiji, ki so najprej premagali domačine z 20:17 in nato v boju za prvo mesto še Radečane z 24:14, ki so pred tem odpravili Sevnice z 15:14. Domačini tudi v igri za 3. mesto niso imeli sreče saj so izgubili srečanje s Sevnici 18:19. Turnir si je ogledalo veliko število gledalcev, kar daje odgovor na popularnost te športne panoge v tej hrastniški krajevni skupnosti.

Evropsko pionirsko in mladinsko namiznoteniško prvenstvo bo letos julija (14.—20.) v Holenbrunu severno od Dunaja. Zvezna kapetana za mladince in pionirje sta že določila naši vrsti za omenjeno prvenstvo. Med dekleti bodo barve Jugoslavije zastopale: Vesna Ojsteršek, Monika Reflak in Tatjana Krsnik. Pri fantih pa je ta čast doletela: Lupuleskarja, Poljaka, Marana in Vejnoviča. Zanimivo, da bo Vesna Ojsteršek v ekipnem delu in tekmovalju dvojic nastopala v konkurenci mladink in mladincev, med posameznicami pa bo tekmovalje pionirka. Naši strokovnjaki so v konkurenci svojih vrstnic — pač ocenili, da ima Vesna v »svoji« konkurenci realne možnosti za dokaj visoko uvrstitev.

Argentina je bila zmagovalka zadnjega svetovnega nogometnega prvenstva pred štirimi leti, ko je bila tudi gostiteljica nogometne smetane iz vsega sveta. O tem, katera ekipa bo novi svetovni prvak (če sploh bo novi) bo odgovorilo prvenstvo, ki se je pravkar pričelo. Strokovnjaki dajejo največ možnosti Brazilcem, Nemcem, pa Rusom in še komu. Domačini, Španci se ogrevajo za svoje in se zanašajo na kompjutersko napoved. Mi Jugoslovani pa smo itak najboljši in to bomo ostali tudi po svetovnem prvenstvu ne glede na to, katero mesto bomo osvojili. Če nas slučajno preseneti Honduras, pa nič zato. Saj so tudi neuvrščeni...

Cilj hrastniških nogometašev je ponovno afirmirati to, nekoč najbolj popularno panogo med hrastniškim športom. Zato so že storili ustrezne korake v cilju uvrstitve v drugo republiško ligo. Z nogometaši Sijaja

skušajo sestaviti dovolj kvalitetno enajsterico, ki bi lahko uspešno nastopila na tej tekmovalni ravni. Seveda ostaja največja ovira denar, ki ga nikoli ni dovolj, zlasti še, če gre za telesnokulturno sfero. Zato načrtujejo širši razgovor z vsemi zainteresiranimi činitelji s pomočjo katerih naj bi zbrali potrebna materialna sredstva in obenem ustvarili realne pogoje za nemoteno delo in nadaljnji razvoj nogometa v Hrastniku.

Iz 18. seje republiške Telesnokulturne skupnosti še ena nič kaj ugodna novica. Po trikratnem, ne ravno povsem jasnem glasovanju so delegati s 26 glasovi za in 14 proti izglasovali, da se delež dohodka iz športne stave, ki so ga doslej prejemale občine, zbora na ravni republike za izgradnjo in adaptacijo kapitalnih športnih objektov republiškega pomena. Iz tega naslova naj bi se v letih 1983–1985 zbrala približno 4 stare milijarde, katere naj bi po prioritetenem vrstnem redu namenili najprej za razširitev nekaterih spremljajočih objektov na Visoki šoli za telesno vzgojo v Ljubljani. Delegati re-

virskih občin so glasovali proti, vendar so bili žal nemočni.

Je že tako, da za dežjem pride vedno sonce — pravijo stari ljudje. Ne povedo pa, če je to sonce tudi vedno enako toplo. Iz prakse bi rekel, da ne. Sicer pa imam v mislih kegljašče Bratstva, o katerih (slabih) rezultatih sem že nekaj spregovoril. Pa naj zaključim s vzpodbudno novico za vse njihove simpatizerje. V šestem kolu Zasavsko-posavske kegljaške lige so namreč kegljači Bratstva drugič zmagali. Premagali so ekipo Senovega s 167 keglji razlike (5239:5072) izid, kar je lahko tudi dober znak, da jim je posijalo sonce — upajmo, da toplo...?!

Afonizme, ali kakorkoli že hočete imenovati te kratke zapiske, je tudi tokrat zbral, po svoje uredil in zapisal Jože Premec.

Streliška družina na Dolu

Ker na naši šoli tekmujejo za prometno značko in se v zvezi s tem pripravljamo tudi na streljanje z zračno puško, sem sklenila, da se kaj več pozanimam o delu Streliške družine Ernest Draksler-Marko na Dolu. Za sogovornika sem zaprosila Edvarda Puflerja, ki je že dolgo časa član te družine.

1. Od kdaj obstaja in kako se je razvijala? Kakšne pogoje ste imeli takrat, koliko članstva? Naštetje tudi težave in večje uspehe!

Streliška družina Ernest Draksler-Marko obstaja že več kot 30 let. Najprej so streljali v Črdenecu s starimi vojaškimi puškami. Kmalu pa smo začeli graditi strelišče. Z zračno puško pa so streljali po raznih kletih, podstrešjih in telovadnici šole PE Borisa Pusta Dol. Na začetku je bilo 18 do 25 članov, potem pa se je število z leti začelo počasi večati.

Težave so bile torej s prostori za vadbo, z opremo ter orožjem. Uspehov smo dosegli veliko, zato vsega niti ne morem naštet. Osvajali smo prva mesta na občinskih in republiških prvenstvih, ekipno pa smo tekmovali celo na državnem prvenstvu.

2. Koliko članov imate zdaj? Kako poteka vadba? Ste vključeni v kakšno tekmovanje?

V streliški družini je sedaj 208 članov. Vadba poteka v poletnih mesecih z vojaškim in malokaliberskim orožjem v Peklu. Pozimi pa v lastnem avtomatskem strelišču za zračno puško, ki smo ga zgradili na podstrešju Kmetijske zadruge. Tekmujejo na medobčinskih in ostalih tekmovanjih, vključeni smo v zasavsko ligo. Tekmovanja so predvidena po koledarju streliške družine, kakor tudi Streliške zveze Slovenije (SZS).

3. Kako se obnašajo naši učenci pri strelcih in katere bi posebej pohvalili?

Za učence vaše šole bi rekel, da je nekaj dobrih, perspektivnih strelcev, vendar morajo biti pod nadzorstvom, ki je na našem strelišču zagotovljeno. Od strelcev z vaše šole izstopata Dejan Povše in Vilko Vene, s streliškimi rezultati na raznih tekmovanjih pa učenec 6. razreda Vilko Vidmar.

4. Bi želeli še kaj posebnega sporočiti našim učencem?

Predvsem več organizirane vadbe ter discipline na strelišču, kajti samo s tem jim bo zagotovljen uspeh. To jim bo prišlo prav tudi v nadaljnjem življenju.

Irena Germačnik, 7.a
Dol pri Hrastniku

KINOPREDSTAVE V HRASTNIKU IN NA DOLU

Filmski spored od 15. maja do 15. junija

Kino Delavski dom Hrastnik

EMANUELA KRALJICA SADOSA, grški erot., sredo 16. 6. ob 17. in 19. uri, četrtek 17. 6. ob 19. uri. Ogled filma je za mladino do 15. leta prepovedan!

MOŽ IZ SAN FERNANDA II. del, ameriški pustolovski, sobota 19. 6. ob 17. in 19. uri, nedelja 20. 6. ob 17. in 19. uri, ponedeljek 21. 6. ob 19. uri.

KASKADER, ameriški pustolovski, sredo 23. 6. ob 17. in 19.15, četrtek 24. 6. ob 19. uri.

MONIKA, LJUBEZEN V ŠESTNAJSTEM, nem. erot., sobota 26. 6. ob 17. in 19. uri, nedelja 27. 6. ob 17. in 19. uri. Film je neprimeren za mladino do 15. leta!

Matineja: CIRKUS Z JERRYJEM, ameriška komedija, sobota 26. 6. ob 10. uri, nedelja 27. 6. ob 10. uri.

Filmsko gledališče: VRNITEV V ŽIVLJENJE, ameriška parapsihološka drama, ponedeljek 28. 6. ob 19. uri.

SMER MEHIKA, ameriški vestern, sredo 30. 6. ob 17. in 19. uri, četrtek 1. 7. ob 19. uri.

AMITYVILLE — HIŠA GROZE, ameriška grozljivka, sobota 3. 7. ob 17. in 19. uri, nedelja 4. 7. ob 17. in 19. uri, ponedeljek 5. 7. ob 19. uri. Film ni primeren za otroke.

ŽANDAR IZ ST. TROPEZA, francoska komedija, sredo 7. 7. ob 17. in 19. uri, četrtek 8. 7. ob 19. uri.

AERODROM — CONCORDE 80, ameriški akcijski, sobota 10. 7. ob 17. in 19. uri, nedelja 11. 7. ob 17. in 19. uri.

Matineja: LOLEK IN BOLEK, poljski risani film, sobota 10. 7. ob 10. uri, nedelja 11. 7. ob 10. uri.

TAXI GIRL, ital. erotična komedija, ponedeljek 12. 7. ob 19. uri. Film ni primeren za otroke!

HOTEL DRACULA, nemška srhljivka, sredo 14. 7. ob 17. in 19. uri, četrtek 15. 7. ob 19. uri. Film ni primeren za otroke!

Kino Dol pri Hrastniku

EMMANUELLA BELA IN ČRNA, ital. erot., sobota 19. 6. ob 19. uri, nedelja 20. 6. ob 18. uri. Film ni primeren za mladino do 15. leta!

PEKEL NA FLORIDI, amer. avant., sobota 26. 6. ob 19. uri, nedelja 27. 6. ob 18. uri.

Mladinska predstava: CIRKUS Z JERRYJEM, amer. komed. nedelja 27. 6. ob 16. uri.

PLAMEN NA PACIFIKU, amer. vojni, sobota 3. 7. ob 19. uri, nedelja 4. 7. ob 18. uri.

TAXI GIRL, ital. erot. komedija, sobota 10. 7. ob 19. uri, nedelja 11. 7. ob 18. uri. Film ni primeren za otroke!

Mladinska predstava: LOLEK IN BOLEK, poljski risani film, nedelja 11. 7. ob 16. uri.

PO KANALU DO ZLATA, angl. krimin., sobota 17. 7. ob 19. uri, nedelja 18. 7. ob 18. uri.

TRIJE LUMPI + PLAVOLASKA, franc. krimikomedija, sobota 24. 7. ob 19. uri, nedelja 25. 7. ob 18. uri.

BOLEZNI OBZOBNIH TKIV (Nadaljevanje z 11. strani)

KAJ STORITI, DA DO TEGA NE PRIDE?

Osnova vnetjem obzobnih tkiv je bakterijski plak. Njegova pravočasna odstranitev prepreči v večini primerov nastanek gingivitisa in parodontitisa. Torej je od

nas samih odvisno, če bo do teh vnetij prišlo!

Krvaveča dlesen je običajni prvi znak, da smo zanemarili naša usta. Ko zagledamo kri na ščetki, ne prenehajmo s čiščenjem, ampak bodimo še bolj temeljiti!

Zavapnene obloke, kostne žeppe in druge hujše poškodbe obzobnih tkiv pa vam bodo skušali pozdraviti v zobozdravniški ordinaciji.

Le nekaj odstotkov bolezni obzobnih tkiv nastane drugače, po bolj skrivnostnih poteh, ki še niso dovolj osvetljene. Predvsem je močno prizadeta obzobna kost, ne da bi bili pri tem izraziti vnetni znaki. Zobje se brez predhodnih težav nenadoma zamajejo, spremenijo svoj položaj v zobni vrsti in kmalu izpadejo.

To pa je prava parodontitoza, bolezen, kjer tudi zobozdravniko-

va pomoč ni dovolj učinkovita, da bi popolnoma preprečila ginevanje vseh tkiv okoli zob.

Na srečo je ta bolezen zelo redka. Zato si nikar ne recimo: Imam parodontitozo, nič se ne da narediti, nima »smisla«, da sploh čistim zobe. Nasprotno! Ko dlesen zakrvavi, vzemimo zobno ščetko in si s podvojeno vneto očistimo usta. Uspeh ne bo izostal!

Novo v knjižnici Hrastnik

1. Norman Mailer: KRVNIKOVA PESEM

V sodobni ameriški književnosti zavzema Norman Mailer vidno mesto. Za *Krvnikovo pesem*, ta obsežni roman, je prejel Pulitzerjevo nagrado, kar dokazuje, da ga je kritika uvrstila v sam vrh ameriške literarne stvarjalnosti. Slovenci poznamo tega pisatelja že po njegovem izvrstnem romanu *Goli in mrtvi*, ki je pri nas izšel leta 1958. V tem delu pisatelj opisuje preseljenjske izkušnje iz druge svetovne vojne, ki jo je sam doživljal kot ameriški vojak 1944 na fronti proti Japoncem na Tihem oceanu. Ta bridka osebna izkušnja je tudi utrdila pisateljev značaj ter mu izostrila čut do človeka, zlasti malega, in zato se pisatelj ob vrnitvi vneto loti vodilne ameriške družbe, ki jo začne oblikovati v člankih in esejih, nato pa še v romanih: *Obaa barbarov*, *Park jelenov*, *Zakaj samo v Vietnam ter Ameriški sen*.

Roman *Krvnikova pesem* pa nekako v celoti sintetizira pisateljevo življenjsko izkušnjo, saj je v tem pretehtanem delu neizprosno opazovalec, ocenjevalec, pa tudi razsodnik v prikazu te »resnične zgodbe« o morilcu Gilmoreu, kičaka ter dočaka smrt v jetnišnici. Poldrugo leto je pisatelj marljivo zbiral celotno dokumentarno gradivo o resničnem primeru morilca, ki so ga bili najprej pogojno izpustili iz zapor, ko pa je umoril še dv človeka, so ga obsodili na smrt in ga tudi usmrtili.

Pisatelj je tu z vso prizadeto resnostjo, pa vendar napeto, a tekočo pripovedjo razgrnil pred bralca hladno in preračunljivo ter neobčutljivo ameriško stvarnost v družbi, ki ji je glavni moto denar. Zato pa je pisateljevo iskanje človečnosti, tudi ko gre za težko delikvenco, naravnost enkratno.

2. Anton Ingolič: NEMIR MLADOSTNIKA

Potem ko je Anton Ingolič prestopil prag osmega desetletja svojega življenja, se je začel v pisateljevanju čedalje pogostejše vračati v otroštvo in zgodnjo mladost. Pravzaprav so z avtobiografskimi potezami in osebnimi izkušnjami prepleteni domala vsi njegovi spisi, vendar je v nekaj zadnjih knjigah spregovoril predvsem o sebi in najožji družini. Takšne so bile *Zgodbe mojega jutra*, v veliki meri tudi *Moje pisateljevanje in spet pričujoča knjiga*.

Obujanje spominov v tej knjigi je pisatelj začel z jesenjo 1924, ko se je vpisal v peti razred mariborske realke in tako stopil med višješolce, sklenil pa jih je s poletjem 1928, ko se je iz Pariza vrnil v domačo Spodnjo Polskavo pod Pohorjem. Pri pisanju si je deloma pomagal z dnevniki, ki jih je vestno pisal v tistih letih, sicer pa se je zanašal na še vedno trdni in zanesljivi spomin. Bralce lahko tako s pisateljem podoživlja njegove mladostniške stiske in dvo-

me, obdobja pomanjkanja, kadar si je s svojo marljivostjo poleg priznanj prislužil tudi nekaj toplih obrokov. Večidel se je preživljal z instrukcijami in ves preostali čas, kolikor je bilo le mogoče, neutrudno bral. Privlačevalo ga je gledališče, poskušal se je v risanju in prevajanju; povsod je bil uspešnejši kot pri premagovanju ljubezenskih težav. Z vso odkritostjo in iskrenostjo je Ingolič popisal tudi te svoje tegobe, enako kot še marsikateri neuspeh, ki bi ga sicer marsikdo drug raje zamolčal. Še posebej zanimiv je drugi del knjige, v katerem pisatelj živo popisuje leto študija francoščine v Parizu. Tudi tam mu je trda predla, kljub največji skromnosti si je moral pomagati s priložnostnimi deli, kot natakari in statist v gledališču, vendar je bila njegova vztrajnost naposled le nagrajena z diplomom.

3. Roland Gööck: DRUŽABNE IGRE ZA KRATEK ČAS

Vsestranski Roland Gööck je avtor, ki ga našim bralcem gotovo ni treba posebej predstavljati. Je človek, pri katerem nas več ne preseneča, če se pojavi kot avtor kuharske knjige, če piše o avtomobilih, živalih, svetovnih čudih in evropskih prestolnicah ali če sestavi priročnik kakršen je *Družabne igre za kratek čas*. Seveda ne gre za enciklopedično razgledanega vseveda, strokovnjaka za deset ali več različnih področij, marveč za spretnega urednika in povezovalca, ki zna pritegniti k sodelovanju prave ljudi ter izrabiti in povzeti marsikaj, kar so poprej ugotovili in zapisali še drugi. Tako nastane po dobro izkušenih receptih iz različnih sestavin dovolj okusna jed, za kakršno se sladokusci sicer ne menijo, povprečni porabniki knjižnih dobrin pa so z njo popolnoma zadovoljni.

Tukaj velja še posebej omeniti, da prinaša pričujoča izdaja samo dobro polovico gradiva iz nemškega izvirnika; navodila in nasvete je iz njega izbral in prevedel Slavko Krušnik, poglavje »Se nekaj zanimivih iger s kartami« pa je napisano na novo. V izbor so uvrščene predvsem tiste igre, ki ne terjajo prevelike »investicij« in se lahko odvijajo v pokritih prostorih.

Knjiga je, kot vsi Gööckovi priročniki, sistematično in pregledno urejena. Dovolj natančno so popisane najrazličnejše igre od domina in šaha do iger s kartami in vseh mogočih rokohitskih spretnosti. Z nekaterimi igrkami se lahko kratkoročno posamezniki, pri drugih morata sodelovati vsaj dva, včasih pa je lahko igra prav zabavna šele tedaj, kadar v njej sodeluje večja skupina; nekatere igre zahtevajo obilo potrpežljivosti, zbranosti in znanja, pri drugih pa so bolj dobrodošle improvizacije in domiselnost udeležencev. Skratka, knjiga, ki bo marsikje in marsikomu prišla prav, še posebej, ker smo tovrsten priročnik že dolgo pogrešali.

ZANIMALO VAS BO

za mesec april 1982

SKLENILI DELOVNO RAZMERJE

TOZD I — ročna in polavtomatska predelava steklene mase
Meško Vinko — odnašalec stekla, Privšek Matjaž — odnašalec stekla, Perkovič Franjo — odnašalec stekla, Čolič Ante — odnašalec stekla, Lopar Radenko — odnašalec stekla, Maksimovič Radinka — odnašalka stekla, Hlaskan Rudi — odnašalec stekla, Ismajli Sesfedin — odnašalec stekla.

TOZD II — avtomatska predelava steklene mase

Kekič Bojan — pomočnik strojnika, Radišavljevič Radiša — pomočnik strojnika, Marjanovič Cica — kontrolor stekla, Emkič Šemsudin — delavec na kanalu, Hušič Hamida — kontrolor stekla, Kojič Živanko — delavec na kanalu, Adžag Ružica — kontrolor stekla, Suljakovič Vejsil — pomočnik strojnika, Smiljanič Gojko — pomočnik strojnika, Oblak Bojan — delavec na kanalu, Gašparut Rajmunt — delavec na kanalu, Gorjup Vilko — delavec na kanalu.

TOZD III — dekorirnica s satinirnico

Speglič Dušanka — pomožna delavka, Ramšak Majda — pomožna delavka.

TOZD V — energetika in ostale delavnice

Stoklas Darko — dežurni instrumentar, Draksler Zdravko — avtomehanik (za določen čas), Gračner Marjan — obratni elektnikar.

DSSS — delovna skupnost skupnih služb

Kovač Karmen — tehnični risar (za določen čas), Mlinarič Jožica — kurir DO (za določen čas), Gračner Beba — delavka v skladišču kartonov.

PREKINILI DELOVNO RAZMERJE

SPORAZUMNA PREKINITEV

TOZD II — avtomatska predelava steklene mase

Brkič Stojan — kontrolor stekla.

SAMOVOLJNA PREKINITEV DELOVNEGA RAZMERJA

TOZD I — ročna in polavtomatska predelava steklene mase
Habjan Andrej — odnašalec stekla.

TOZD II — avtomatska predelava steklene mase

Grgič Drago — pomočnik strojnika, Fazlagić Mirsada — kontrolor stekla, Eržen Ivica — kontrolor stekla, Draksler Viktor — vzdrževalec, Gorenc Izidor — vzdrževalec, Potočin Jože — vzdrževalec, Mujedinović Zlata — kontrolor stekla.

TOZD V — energetika in ostale delavnice

Tovornik Matija — delavec težak na transportu.

DISCIPLINSKO IZKLJUČENI

Bale Karolina — odnašalka stekla.

ODŠLI V JLA

TOZD I — ročna in polavtomatska predelava steklene mase

TOZD I — ročna in polavtomatska predelava steklene mase
Kalem Marko — strojni ključavničar.

TOZD II — avtomatska predelava steklene mase

Stjepanovič Slavko — delavec na kanalu, Prodanovič Radivoj — vzdrževalec, Miklič Andrej — pomočnik strojnika, Matič Toplica — strojnik.

TOZD V — energetika in ostale delavnice

Grum Dušan — elektromehanik, Avlič Ivan — delavec težak na transportu.

DS — delovna skupnost skupnih služb

Jelakovič Jože — voznik viličarja.

UPOKOJENI

TOZD I — ročna in polavtomatska predelava steklene mase
Hrup Marija — pakirec v brusilnici, Hršak Frida — pomožna delavka v brusilnici (invalid III. kategorije).

TOZD III — dekorirnica s satinirnico

Lazar Kristina — pakirec v dekorirnici.

DSSS — delovna skupnost skupnih služb

Sunta Alojz — kurjač centralne kurjave (invalid III. kategorije), VSEM UPOKOJENIM SE OBILO TRDNEGA ZDRAVJA IN OSEBNE SREČE!

POROČILI SO SE

Savič Karmen — pomožna delavka v brusilnici in Savkovič Radovan.

Romih Martina — referent AOP in Kandolf Vidko.

PRIRASTEK V DRUŽINI

Rugelj Ida — hči Barbara
Sticher Robert — sin Robert

KRVOĐAJALCI

Bajda Franc	TOZD I
Dolinšek Branko	TOZD V
Gojčič Milenko	TOZD V
Ivnik Anton	TOZD V
Kuhar Henrik	TOZD I
Križnik Ivan	TOZD I
Mejač Cvetka	TOZD I
Šrenk Adolf	TOZD I
Vavtar Iztok	TOZD I
Velej Bojan	DSSS
Besednjak Vanda	DSSS

KRVOĐAJALCI, ISKRENA VAM HVALA!

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage žene in mame

ROZALIJE VOLAVŠEK

se iskreno zahvaljujemo moškemu pevskeemu zboru in godbi na pihala Svobode II, govorniku za poslovljne besede, sosedom za izkazano pomoč in darovane vence ter vsem, ki so jo pospremili na prerani poslednji poti.

Zalujoči: mož Jože, sin Jože, hčerki Rozi in Erna z družinami

ZAHVALA

Ob prezgodnji in nenadomestljivi izgubi našega dragega moža, sina, očeta, brata, dedka in strica

FRANCA MAUSSERJA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, ponudili svojo pomoč, darovali cvetje in vence in ga v tako velikem številu spremljali na njegovi zadnji poti.

Iskreno se zahvaljujemo govornikom, moškemu pevskeemu zboru in godbi na pihala Svobode II za žalostinke in poslovljne besede.

Njegovi najbližji

ZAHVALA

Ob prerani izgubi moža, sina in brata

DRAGA POTUŠKA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki sta mu poklonili cvetje in ga spremljali na njegovi zadnji poti.

Hvala tudi govorniku za poslovljne besede ter godbi na pihala Svobode I za žalostinke.

Zalujoči: Pepca z otroki, mama in sestre: Slavi, Majda, Justa z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi naše ljube hčerke

LOTI ZAGORC

se zahvaljujemo vsem, ki ste bili z nami v tej hudi bolečini. Hvala vsem, ki ste ji podarili prelepo cvetje in jo pospremili na njeni zadnji poti.

Iskrena hvala TOZD Jutranjka Dol pri Hrastniku, elektro delavnici Rudnik Hrastnik, sodelavkam iz brusilnice in mladinskemu centru Hrastnik, vozniku rešilnega avtomobila Francetu za njegovo pomoč, ter vsem sosedom, pevcem in godbi Svobode II. za žalostinke, govornici pa za poslovljne besede.

Zalujoči: ata, mama, sestra, oma in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Na zadnji dan mojega delovnega dne se želim iskreno zahvaliti vsem delavcem notranjega obrata, brusilnice in vodstva TOZD-1, ki so mi pripravili slovo in podarili dragocena darila. Ta darila me bodo vedno spominjala na vas, ko smo veliko let delali skupaj.

Zelim vam še mnogo uspešnih delovnih dni, medsebojnega razumevanja in tovarištva pri nadaljnjem delu v kolektivu.

Se enkrat iskrena hvala.

Stane Drame

ZAHVALA

Ob mojem odhodu v zasluženi pokoj se prisrčno zahvaljujem za dragoceno darilo in svetje, ki me bo vedno spominjalo na vas drage sodelavke in sodelavci TOZD 1 izmeni Oberčkal, vodstvu in pregledalkam vseh treh izmen.

Posebno zahvalo dolgujem Dori, Vilmi in Roziki za njihovo pozornost.

Kljub vsemu, če tudi me ni bilo več kot dve leti med vami, me niste pozabili. Počastili ste me s povabilom v steklararno, da sem bila še enkrat med vami in obujala spomine.

Zelim vsem še mnogo lepih uspehov in medsebojnega razumevanja pri vašem nadaljnjem delu.

Marica Novak

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se zahvaljujem vsem bivšim sodelavcem brusilnice in vodstvu TOZD-1 za prelepa darila.

Vedno me bodo spominjala na leta, ki sem jih preživela z vami.

Zelim vam še mnogo delovnih uspehov.

Gusta Knavs

ZAHVALA

Sodelavkam in sodelavcem iz brusilnice in pri žagah se najiskrenejše zahvaljujem za prečudovita darila, ki ste mi jih poklonili, ko sem odhajala v pokoj.

Zelim vam zdravja, uspeha in medsebojnega razumevanja.

Hvaležna Elizabeta Knežević

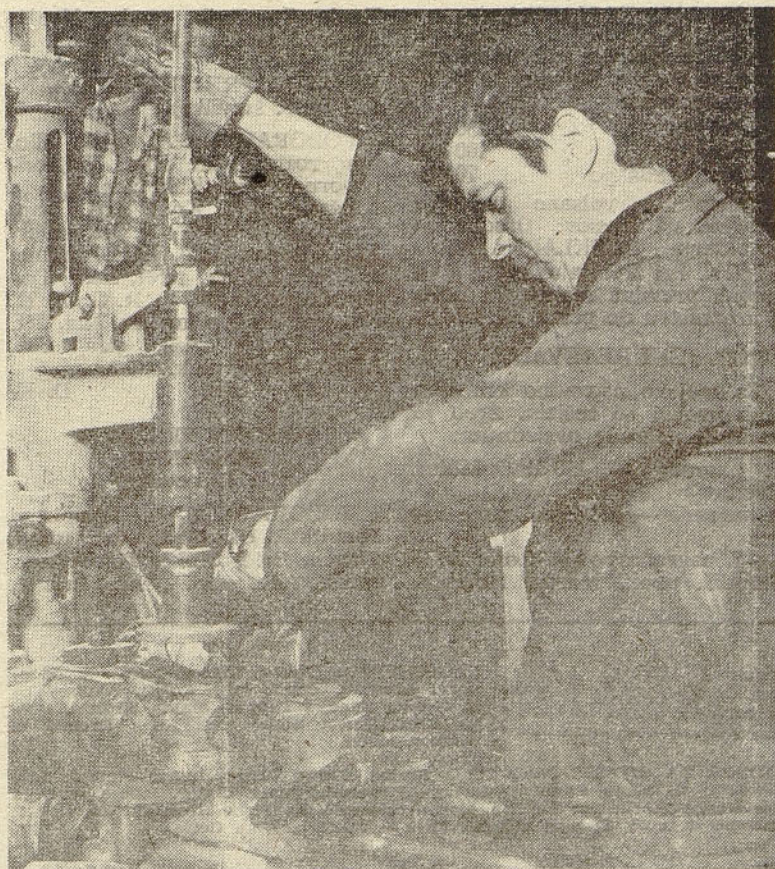
ZAHVALA

Sodelavcem in sodelavkam se iskreno zahvaljujem za darila in pozornost, ki ste mi jo izkazali, ko sem odhajal v pokoj.

Zelim vim še obilo delovnih uspehov.

Alojz Vinter.

STEKLARNA
Hrastnik
GLASILO DELAVCEV STEKLARNE HRASTNIK

IZ NAŠE PROIZVODNJE**ZAHVALA**

Ob svojem odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem vsem dragim sodelavkam in sodelavcem iz brusilnice in žigosarne, za prelepa darila, ki me bodo vedno spominjala na vas.

V naprej vam pa želim še mnogo delovnih uspehov in medsebojnega razumevanja. Se enkrat iskrena hvala.

Hvaležna Majda Hrup

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se sodelavkam in sodelavcem iz brusilnice najtopleje zahvaljujem za prelepo darilo, ki mi bo drag spomin na vas in na čas, ki smo ga preživeli skupaj.

Zelim vam še obilo uspehov, zdravja in medsebojnega razumevanja.

Marica Kelner

Nagradna križanka

V NAŠI DRŽAVI ŠHO UREŠKI ČILI GESLO TOVARNE DELAVCEM VSAKO LETO 27.6. PRAZNUJEMO	GEOMETRI- SKI LIK	RUSKA PESNICA (1889-1964)	OZNAKA ZA NE- ZNAČNA	UMETNO SLADILO	MESTO V MAVRE- TANIJI	PEVKA KOVACIČ	REKA V MONGOLIJ IN SZ	URAN	PETER ŽAGAR	REKA (ŠPANSKO)	DOLGOKRILI, HITRI PTIČ JUŽNIH MORIJ	OSEBA IZ PREŠER NOVEGA KRASTA PRI SAVICI	LITER	MADŽARSKI PISATELJ (MOR)	ALAIN RESNAIS	PODOBA, FIGURA, SLIKA	NEKDANJI RUSKI VLADAR	1	MANJŠE NASELJE
NATIV FARAONA AMENOFI- SA IV.								KRVNA CEVČICA					NOVINARKA FALLACI						
LUDVIK MRZEL			MESTO V VIETNAMU DA VINCIJEV PORTRET (GIOCONDA)					POJAV NA NEBU MESTO V ITALIJI							ZNAČILNA PRIMORSKA POKRAJINA RISTO SAVIN				
TROPSKO DREVO, INDIJSKI DATELJ									VRSTA MEŠANE SOLATE							SESTAVIL: KARLI DREMEL	VRSTA, NABIREK	RIMSKO MITOLOŠKO PODZEMLJE	ZDRAVILNA IN OSVEŽIL- NA PIJACA
ŽLEBIČ V DOGAH					DRŽAVA V AFRIKI	NOVO MESTO NAMADŽAR- SKEM	IGOR TORKAR KENIJSKI NACIONAL- NI PARK			LJUBICA ALEKSAN- DRA VE- LIKEGA						TEMNI DEL DNEVA LOJZE SLAK			
DEJAVNIK, KI POVZROČI ČA IONIZA- CIJO									RUTENIJ			NEKDANJA PORTUGALSKA POSEST V INDIJI	ROMUNSKA TENISKA IGRALKA	IT. DENARNA ENOTA MESTO V HOLANDIJI (SR)					
KONEC MESECA JUNILJA BO V BEO- GRADU SHOD JUGOSLO- VANSKIH KOMUNISTOV TO SO PO VRSTI ŽE:	ALUMINIJ			KRAJ PRI OPATJI JAPONSKO VRHNJE OBLACILO				PIHALNO GLASBILLO	VRHUNSKI SPORTNIK PRIPADNIK JUGOSLOV. NARODA			HOLANDSKI ARHITEKT (JACOBUS PIETER)				OTREBLJEN SVET	LJUBEZEN- SKI PESNIK	ŽUPANČEVA PESNITEV	KOZAŠKI POVELJNIK
	DENARNI ZAVOD	OKUŽENOST Z IKRAMI TRAKULJE ŽLAHTEN PLIN								AREST	LEPO CVETOČA LONČNICA, SLEC								
AMERIŠKI JAZZ PIANIST (COUNT)					PREDNI DEL GLAVE						REKA V ČRNI GORI	MUSLIMAN, DOBRODELNA USTANOVA DRŽAVNA BLAGAJNA							
SOVLJAS- BENIK HA- ČATURJAN					OTOK V (RSKEM MORJU	GLASBENIK SOSS	FORMULAR BET TOLKAČ								ŽENSKO IME ZMIKAVT				
NOVA GRADIŠKA			VRSTA PRIKURE ROBERT TAYLOR						BOJNI STRUP EMILIJAN CEVC							MARIJBORSKA TOVARNA AV- TOMOBILOV NA TEZNEH TUPOLJEV			
OTOČJE V JADRANU								OSNOVNA MERA						HUNSKI KRALJ					
RIMSKI DRŽAVNIK								PROZG						JUŽNO- AMERIŠKA ŽOLNA POPROVEC					

NAGRADNA KRIŽANKA

Med reševalce s pravičnimi rešitvami bom z žrebom razdelili sedem nagrad:

1. nagrada 150 din
2. nagrada 100 din
- 3.—7. nagrada po 70 din

Izretek z vpisano rešitvijo pošljite na naslov: Uredništvo »Steklarja«, STEKLARNA HRASTNIK. Pri žrebanju bomo upoštevali pravilne rešitve, ki bodo v uredništvu do petka 25. junija.

NAGRAJENI REŠEVALCI

Za majsko nagradno križanko smo prejeli 86 rešitev. Žreb je namenil nagrade naslednjim:

1. nagrada — 150 din: Milica Cvetko
2. nagrada — 100 din: Drame Jožek
- 3.—7. nagrada po — 70 din: Julij Smodiš, upok. Marica Holešek,

Ferdo Stepišnik, upok., Alenka Simonič in Ivan Bevc, upok.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE (iz 5. številke)

VODORAVNO: Al, pisk, šilo, ami, rožmarinka, obet, Nail, odgovornost, Ivo, Krk, članica, dar, Kinšasa, Neli, Knol, Loa, Iran, opna, dvanajst, val, skakalec, Anu, Atanas, Lap, Lala, Čebine, I, I, eksil, liker, ričet, kača, Bodensko jezero, A. V., R. G., A. T., Nazaret, najlon mreža, Ika, VI, JNA, Borg, Azija, glas, Est, ASKA, Dirac, cink.

D. K.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE (iz 4. številke)

VODORAVNO: V okupirani Ljubljani, Ukrajina, Olaf, Rioni, Slaven, Brie, Dinko, Toledo, zor, rman, Ade, A. P., laž, Bristol,

UREDNIŠTVO: Jasna Rižner-Kosm — odgovorni urednik, člani: Mila Kobal, Aleksej Us dipl. ing., Zdenka Fabjan, Majda Krošlin, Drago Kreže, Ernest Sihur ing., Karli Dremel in Anita Greben.

Kiar, N, M. J., toast, ajda, H, Oto, upor, O. K., armada, vrstnik, Vaclav, Amor, iatrika, anketa, Ind, tveganje, Ahr, KA, E. O., Oti, Lalo, tornado, V. L., Vika Gril, Ulkses, otok, Dan zmage, etil, Fala, area, mag, Rato.

(D. K.)

Dopisujte!

Za nagradni KVIK ZNANJA iz majске številke »STEKLARJA« smo prejeli 35 rešitev. Pravilni odgovori so:

1. 1959
2. Hartford
3. Lajka
4. Linija kelihi
5. 1978—1979

Za pravilne odgovore so bili z žrebom nagrajeni:

1. nagrada 70 din, Nada Gošler
2. nagrada 50 din, Albin Lavrič
3. nagrada 40 din, Karli Dremel

HUMORESKA SESTANEK

Sestanek delavskega sveta se vleče v nedogled. Zataknilo se je pri tretji točki dnevnega reda. Oblaki cigaretnega dima so prekrili prisotne. Še prst pred očesom se komaj vidi. Ob tem pa: pregovarjanje vseh, ropotanje s stoli; z eno besedo, kot na kakšni nogometni tekmi.

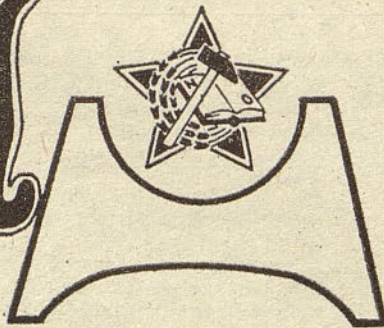
...Sima skladiščnik kritizira šefa, delavski svet kritizira direktorja. Direktor se brani. Na dan privleče nove argumente ter s kritiko ne prizanaša nikomur.

Predsedujoči opominja prisotne na red in disciplino, vendar brez uspeha. Borba predlogov in mišljenj se je razvila v polni meri. »Tovariši!« Vzklikne predsedujoči. »Ima še kdo kaj dodati?« »Imam«, se oglasi Žika električar. »Če dovolite, jaz bi Pera vratarja odnesel na sveži zrak. Onesvestil se je revež v tem peklju.«

Halil Spahić

STEKLAR
GLASILO DELAVCEV STEKLARNE HRASTNIK

ODBOR ZA OBVEŠČANJE: Hilda Drame, Franc Suštar, Ingrid Meterc, Jože Godicej II, Samo Klemen, Marjana Polzelnik, Janez Ciglar. Izhaja vsakega 15. v mesecu. Naslov: Steklar, glasilo delavcev Steklarne Hrastnik, tel. 814-622, interno 59 in 55. Tisk in klišej AERO — TOZD grafika Celje.

JUNIJ 1982

S poti po Jugoslaviji

Osmošolci z Dola in Hrastnika so se konec aprila na ekskurziji po Jugoslaviji najprej počastili spomenu tovariša TITA. Takole so zapisali svoja občutja:

Lokalna štafeta mladosti '82

Že v prejšnji številki smo vam natančno zapisali pot lokalne in zvezne štafete mladosti '82, ki je bila v Hrastniku 27. 4. 1982. V današnjih slikovnih besedah pa vam prikazujemo potek lokalne štafete mladosti, s katero

smo mladinci in mladinke naše delovne organizacije na svoj način izrazili tisto, kar čutimo in kako sprejemamo življenje, ki so nam ga izborili naši predniki. Odločni smo, stopati po TITOV POTI...

Še skupen posnetek pred odhodom

Pet minut do lokalne štafete

(Tekst: Greben Anita)
(Foto: Volaj Boris)

Avtobus se je ustavil. Toda začuda smo se mirno odpravili po stopnicah proti hiši na vrhu med zelenjem — Hiši cvetja. Bilo je najbrž prvič in zadnjič na tej ekskurziji, da tovarišev ni bilo treba opozarjati, naj že vendar enkrat utihnemo. Vsakdo je čutil v sebi toliko žalosti in spoštovanja ob misli na našega TITA, da ni želel zmotiti miru, ki je vladal na Dedinjah. Hiša je obdana s čudovitim, a preprostim cvetjem, kakor je bil preprost tudi TITO sam. V tej tišini pa se sliši žvrgolenje ptic, kakor bi pele uspavanko možu, ki leži v grobnici iz belega marmorja. Obdan je z zelenjem in stražo, ki nepremično stoji v modrih uniformah, kakor da bi bila tudi sama izklesana iz marmorja.

Nives Gorenšek, 8. a

Ko smo šli proti Hiši cvetja, se mi je zdelo, da sem okamenela. Nisem mogla spregovoriti niti besedice in tudi s težavo sem se premikala. Okolica je zelo lepa in ptički so peli, kot da bi vedeli, da ne smejo kaj bolj veselega. Žalostno in lepo.

Janja Bantan, 8. a

Pred vhodom v Hišo cvetja je vodnjak, oz. vodomet. Zdelo se mi je, da ta pónazarja množico ljudi, ki ne bo nikoli usahnila. Spominjal me je na veličino tovar. TITA, ki je neskončna, neizmerna.

Ksenija Pirc, 8. a

V hiši je tako, kot da bi prišel v raj, vsepovsod same rože. Ko sem to gledala, so mi pritele solze po licu. Vedno sem si želela, da bi videla tovar. TITA, sedaj sem lahko videla samo še njegov preprosti grob.

Darja Jug, 8. b

Stisnilo me je pri srcu — prvič, prvič sem bila tako blizu TITA — pa vendar tako daleč.

Simona Hribernik, 8. a

Stopila sem v Hišo cvetja in imela občutek, kakšnega ne morem opisati. Mislila sem o delu tovar. TITA in sem se mu v srcu zahvalila za vse, kar je naredil za nas.

Mojca Glavač, 8. b

Menjava straže je potekala tiho, slišal se je le ropot škornjev. Bilo mi je hudo in s solzami v očeh sem stopila iz hiše, kjer je grobnica našega največjega prijatelja in v katero pride vsak dan veliko obiskovalcev, da se počastijo njegovemu spomenu.

Alis Humski, 8. b

Ta občutek, ki ga je doživljal vsak, ki je hodil po stezici poleg narcis, borov, slišal glas pava, ni mogoče izraziti. Vendar je bila v nas vseh obljuba, da nadaljujemo njegovo pot z žalostnimi in veselimi trenutki.

Irena Draksler, 8. b

Vse okrog mene je bilo kot v sanjah, kolona se je tiho premikala naprej in še dolgo potem nas je razdvajal molk kot prepad med življenjem in smrtjo.

Boris Golec, 8. a

Ko smo si ogledali grobnico, smo šli pogledat še muzej, kjer varujejo vse njegove spomine in darila. Najlepše izražena ljubezen do njega pa so štafete, ki so že od daleč bleščijo in te spominjajo na TITA in mesec mladosti.

Simon Drnovšek, 8. b

RAŠKA

Ko smo opisovali našo ekskurzijo, smo se najdlje zadržali v Raški, saj so vtisi nepozabni. Objavljamo le nekatere:

Soteska se je nenadoma razprla v široko dolino z reko Ibar. Sedaj smo imeli Raško kot na dlani in takoj ob prihodu nas je razveselila ogromna množica, ki je lepo poskrbela za naš prihod. Najprej nas je predsednica šole pozdravila, nato pa smo se poiskali s svojimi gostitelji, ki so nas izredno lepo sprejeli.

Marko Premec, 8. b

Že med pozdravnim govorom sem spoznala učenko, pri kateri sem kasneje preživela popoldne in noč. Bila sem presenečena, ko me je takoj objela in se začela pogovarjati z menoj. Jezik sploh ni bil ovira, čeprav sem se prej bala, kako se bova sporazumeli. Kar si nisva povedali z besedami, sva si povedali z očmi.

Nives Gorenšek, 8. a

Sprejela me je Vesna, ki je bila zelo vesela mojega prihoda. Ko sva se približali njenemu domu, mi je prišla nasproti njena babica in me prisrčno objela. Pred vrati me je pričakal tudi Vesnin oče, mama in brat. Najprej so me pogostili z džemom in kislo vodo. Bilo je zelo prijetno.

Alis Humski, 8. b

Naslednje jutro ob 8. uri smo prišli v šolo, kjer smo izvedli program, ker je imela Raška dan šole. Nastopali so recitatorji, folklori in pevski zbor. Tudi mi smo imeli svoj program. Imeli smo malce treme, ki nas je na odru zapustila.

Špela Koritnik, 8. a
(Nadaljevanje na 2. strani)

NA KRATKO

Zdravo vsem skupaj! Po pri-spevkih sodeč, ki se zbirajo za naše glasilo, je nekatere minila spomladanska utrujenost. Res je, da še vedno to ni tisto, kar bi želela, pa vendar naj bo ta skromna pohvala še za večji elan pri nadaljnjem pisanju.

— Večina nas je lahko v ne-deljo 23. 5. 1982 opazovala in si ogledala zaključno prireditev ob dnevu mladosti, kjer je bil prikazan program vključevanja v SLO. Vse lepo in prav, vendar ne morem mimo tega, da ne napišem, kako zelo šem tako jaz in marsikdo, ki je bil na prireditvi pogrešala razigrano igro in prikaz mladosti naših cicibanov, pionirjev in mladincev. Mogoče bomo tega deležni drugo leto...

— Resničen dokaz našega, včasih neresnega dela je bila premajhna udeležba odgovornih mladincev tako iz naše sredine, kot iz drugih OO ZSMS v občini Hrastnik, na programski konferenci OK ZSMS Hrastnik, ki je bila 18. 5. 1982. Žalostno, toda resnično je bilo na seji prisotnih več gostov, kot nas mladih. Čemu tako, za koga, ...? To so bila v tistem trenutku vprašanja, na katera ni znal nihče odgovoriti. Mogoče ve to kdo izmed vas, ki berete te vrstice? Pomislite!!!

— Na osnovi dobro opravljenega dela po akcijskem programu KS ZSMS naše delovne organizacije je predsedstvo v dneh od 29. 5. do 30. 5. 1982 organiziralo izlet na Kozaro. Ko boste prebrali te vrstice, bodo že znani vtisi in občutki iz te-

S POTI PO JUGOSLAVIJI (Nadaljevanje s 1. strani)

Ko smo nastopali s folkloro, so nam zelo ploskali. Najbolj jim je bilo všeč Uzičko kolo, saj so zraven tudi žvižgali. Slišala sem, kako je rekel neki fant: »Dobri ste! Vi to bolj plešete, nego mi!« Bili smo veseli, da so nas tako pohvalili.

Alis Pufler, 8. a

Vsi smo si želeli, da bi bilo naše bivanje v Raški daljše, vendar smo se tolažili, da se bomo kmalu spet videli na Dolu. Tudi slovo je bilo pristržno. Z Marino sva se objeli in priteklo so nama solze. Izmjenjali sva si naslove in si obljubili, da si bova pisali.

Nives Gorenšek, 8. a

Bilo je lepo, saj sem tam srečala tudi Dejana, ki je lansko leto prespal pri nas. Se kratka noč in dopoldan in nadaljevanje poti. Odhajali smo, v očeh so se mi nabirale solze in potihom sem zajokala. Adijo Raška! Živel bo bratstvo med našimi šolanci!

Simona Hribarnik, 8. a

Naši vrstniki iz Raške bodo kmalu prišli k nam in že sedaj se veselimo snidenja z njimi, še posebej s svojo prijateljico Snežano, ki bo tudi prenočila pri meni. Raška mi bo ostala v spominu in želim si, da bi še kdaj obiskala to pobrateno mesto.

Katjuša Laznik, 8. a

ga mladinskega izleta, zato upam in si želim, da boste vsi tisti, ki se zaradi takšnega ali drugačnega razloga izleta niste udeležili, lahko brali o izletu v naslednji številki.

— Ko to ide? Brigadir! Ko jih vodi? Komandir! Za koga? Za narod! Za koga? ZA TITA!!! To so gesla in pozdravi, ki jih že od 5. 6. 1982 na ves glas uporabljajo mladi steklarji iz vse Jugoslavije, ki so zbrani v brigadi Steklar JU in zastopajo stekleno barvo vseh steklarjev širom naše domovine na MDA KOZ-JANSKO '82. Držimo pesti zanje in jim zaželimo, da bi vestno in dobro opravili delo, ki so zadalženi zanj, obenem pa naj bi bili vsi žulji spomin na nekaj lepega, nekaj velikega...

Naj bo v tem mesecu dovolj. Vsem tistim, ki se odpravljate na zasluzene počitnice naj po tej poti zaželim veliko lepih, sončnih dni, tistim, ki ostanete doma pa vsaj malo užitek pri branju našega glasila.

Anita

Ob tednu amaterske kulture

Kot vsako leto smo tudi letos v Hrastniku pripravili Teden amaterske kulture, ki je potekal od 16. do 29. aprila. V tem tednu so se vrstili nastopi po vseh KS. Nastopali so: pihalna godba Svobode I in II, pevski zbori, dramske skupine, gojenci Glasbene šole, mladi avtorji, ki so prebirali svoja dela in mladi likovni ustvarjalci. TAK je organizirala OK ZSMS Hrastnik. V sklopu teh prireditev pa je spadal tudi sprejem štafete mladosti in proslava ob 27. aprilu — dnevu OF.

Zaustavim naj se ob razstavi mladega likovnega ustvarjalca Jožeta Naglava, ki je s svojo slikovno roko naslikal res dobra dela, ki pa jih žal ni veliko videlo. To je bila razstava, kakršne že dolgo ni bilo v naši občini, toda ta dela smo lahko občudovali le na Dolu, kajti v Hrastniku za takšno razstavo ni bilo prostora. Dvorana v obratu družbene prehrane je premajhna in neprimerna za takšno razstavo, drugih prostorov pa žal ni bilo. Jože Naglav je pripravil 23 del, toda nazaj v atelje je moral odpeljati 5 del, ker je bilo premalo prostora. Celotna razstava je bila pod naslovom Življenje. Vsako delo je imelo svojo vsebino, ki si jo lahko povezal v celoto. Na samem začetku smo lahko ugotovili nastanek in razvoj človeka, katerega spremljamo v vseh fazah njegovega razvoja. Odkritje tehnike, njen obstoj in vzpon pa je Jože Naglav vzel kot nit razstave. Od tu naprej človek vidno propada in pripelje nit življenja do neizbežnega konca.

Dela so naslikana v oljni tehniki, akvarelu, nekaj je tudi tuša. Prikazal nam je tudi kombiniranje raznovrstnih materialov, ki se ob večji umetniški roki spreminjajo v sliko. Na koncu razstave je bila knjiga vtisov, v

Nagradni kviz znanja

Po rezultatih sodeč lahko opazimo, da vam je dobro poznan zgodovinski razvoj naše delovne organizacije. V zadnjem oziroma tretjem delu vprašanj o naši delovni organizaciji, želimo izvedeti kako ste seznanjeni z njeno samoupravo po osvoboditvi. Upamo, da tudi danes ne bodo vprašanja težka, zato vam želimo veliko uspeha in razvedrila.

1. Na volitvah v prvi delavski svet Steklarne Hrastnik, katerega potek je vodil sindikat tj. takratni tajnik Stane Radej, je bilo od 120 delegatov, ki jih je izvolil kolektiv navzočih 83 delegatov. Navedite točen datum prvega delavskega sveta v DO Steklarni Hrastnik?

2. Koliko članski delavski svet je bil izvoljen in kdo je postal prvi predsednik prvega delavskega sveta za obdobje prvih devet mesecev?

3. Po osvoboditvi leta 1945 je bil vodstveni organ DO Steklarne Hrastnik tov. Peter Ignatjev. Od takrat pa do danes je mesto direktorja DO zamenjalo več kot pet ljudi. Navedite vsaj 4 imena direktorjev naše DO?

4. Glede na obseg poslovanja in organizacije proizvodnje je bila Steklarna Hrastnik v letu 1970 razdeljena v 12 organizacijskih enot, skupne službe pa so bile organizirane kot sektorji in samostojne službe, delavsko uslužbenska menza pa je bila kot samostojna poslovna enota. Na podlagi ustavnih dopolnil je tudi Steklarna Hrastnik prešla na konstituiranje temeljnih organizacij združenega dela. Veste mogoče leto in mesec ustanovitve TOZD v naši DO?

5. V letu 1980 je v DO Steklarna Hrastnik združeno 5 temeljnih organizacij združenega dela. Navedite točen naziv le-teh!

katere so obiskovalci vpisovali svoja mnenja in se podpisovali. V vseh teh opombah zasledimo le pohvalo Jožetu Naglavu in iz vseh veje želja po še ponovitvi takšnih prireditev. Ta razstava je v celoti uspela, čeprav je bilo ob pripravah ničkoliko problemov. Toda vsi so pozabljivi ob uspehu, ki ga je doživel Jože Naglav.

Toda ob koncu se le vsili vprašanje, zakaj v domačem kraju Jože ni dobil takšne pomoči, kot bi jo pričakovali. Zato se, preko časopisa še enkrat zahvaljuje pomoči mladincev iz Dola, ki so mu pomagali pri urešničenju zastavljenega cilja.

S. Š.

Za NAGRADNI KVIZ ZNANJA razpisujemo 3 nagrade, ki jih bomo z žrebom razdelili tistim, ki bodo pravilno odgovorili na zastavljena vprašanja.

1. nagrada 70 din
2. nagrada 50 din
3. nagrada 40 din

Rešitev KVIZA pošljite do petka 25. junija na naslov: GLAS MLADIH, STEKLARNE HRASTNIK.

**Dopisujte
v Glas mladih**